

**T.C.  
HALIÇ ÜNİVERSİTESİ  
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ  
TÜRK MUSİKİSİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI**

**RIZA KONYALI'NIN SESLENDİRDİĞİ BEŞ KONYA  
EZGİSİNİN YER ALDIĞI ANAHTARLARDA DİKTESİ  
VE MEVCUT ARŞİVLERLE KARŞILAŞTIRILMASI**

**YÜKSEK LİSANS TEZİ**

**Hazırlayan  
Mesut ÇELİK**

**Danışmanı  
Yrd. Doç. Dr. Müslüm AKDEMİR**

**İstanbul – 2017**

**T.C.  
HALIÇ ÜNİVERSİTESİ  
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ  
TÜRK MUSİKİSİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI**

**RIZA KONYALI'NIN SESLENDİRDİĞİ BEŞ KONYA  
EZGİSİNİN YER ALDIĞI ANAHTARLARDA DİKTESİ  
VE MEVCUT ARŞİVLERLE KARŞILAŞTIRILMASI**

**YÜKSEK LİSANS TEZİ**

**Hazırlayan  
Mesut ÇELİK**

**Danışmanı  
Yrd. Doç. Dr. Müslüm AKDEMİR**

**İstanbul – 2017**

T.C.  
HALIÇ ÜNİVERSİTESİ  
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

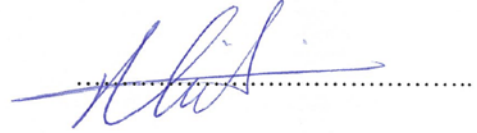
Türk Müslümanlığı Anabilim/Anasanat Dalı Yüksek Lisans Programı Tezli Yüksek Lisans  
öğrencisi Mesut GELİK tarafından hazırlanan  
“Bira Konyalı'nın Seslendirildiği Beş Konya Ezgisinin Yer Aldığı' Araştırmalarda  
Diktesi ve Mevcut Araştırmalarla Karşılaştırılması”  
adlı bu çalışma jürimizce Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Sınav Tarihi : 21/02/2017

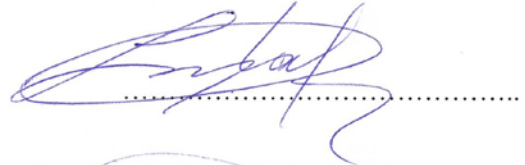
( Jüri Üyesinin Ünvanı, Adı, Soyadı ve Kurumu ) :

İmzası :

Jüri Üyesi: Yrd. Doç. Dr. Müslüm AKDEMİR  
Danışman: Dözece Üniv. T.M. ASD/ABD Öğr. Üyesi



Jüri Üyesi: Prof. Leyla Pınar TANSEVER  
Habice Üniv. T.M. ASD/ ABD Öğr. Üyesi



Jüri Üyesi: Prof. Erol DERAN  
Habice Üniv. T.M. ASD/ ABD Öğr. Üyesi



Jüri Üyesi: .....  
..... Üniv. .... ASD/ ABD Öğr. Üyesi (Yedek)

Jüri Üyesi: .....  
..... Üniv. .... ASD/ ABD Öğr. Üyesi (Yedek)

## ÖNSÖZ

Kültürel miras olarak, birçok kıymetli üstat sayesinde Türk Halk Müziği günümüze kadar gelmiştir. Ülkemizde varlığını sürdüren toplumların karşılıklı kültürleşmesi ile bu coğrafyada oluşan zengin müzik kültürü gelecek nesillere geliştirilerek aktarılmaya devam edeceği şüphesizdir. Bugün, Türk Halk Müziği adına yapılan akademik çalışmalar bunun en güzel örneği olduğu gibi, uluslararası boyutta da önem kazandıracağı ve toplumun hafızasından silinmeden yaşayacağı da bir gerçektir.

Nida Tüfekçi, Yücel Paşmakçı, Prof. M. Şenel Önaldı, Orhan Dağlı, Ahmet Yamacı, Talip Özkan, Mehmet Özbek, Rüstem Avcı, Emin Aldemir gibi ismini saymadığım birçok derlemeci ve değerli müzik adamlarına da bu toplumun kültürünü ayakta tutarak bizlere ve yeni nesillere aktarımı için gösterdikleri çabaya hayranlıklarımı bildirip sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Çalışmamda, bu değerli hocalarımı kendime model alarak yapmış oldukları derleme çalışmalarına katkı sağlama ve bugüne kadar öğrendiklerimi, otantik icranın kıymetini arttırabilme vazifesini edindim.

Bu vazifemde, müzik öğrenimime ilk adım attığım günden bu yana hocam olan, katkılarını benden esirgemeyen ve bana danışmanlık yapan Yrd. Doç. Dr. Müslüm Akdemir'e, yönlendirmelerinden dolayı Naci Düzel'e, özel arşivini bizimle paylaştığı için Rıza Konyalı'ya, röportaj için Mehmet Erenler'e, kaynak ve röportaj için Elvan Konyalı'ya ve yardımlarından dolayı meslektaşım Ümit Baykara'ya teşekkürü bir borç bilirim.

İstanbul, 2017 Mesut ÇELİK

# İÇİNDEKİLER

Sayfa No.

KISALTMALAR LİSTESİ .....	II
ŞEKİL LİSTESİ .....	III
ÖZET .....	V
ABSTRACT .....	VI
1. GİRİŞ.....	1
2.İKİNCİ BÖLÜM .....	9
2.1.Hayatı ve Sanatçı Kişiliği.....	9
2.2. Eserleri.....	10
2.2.1.Kırık Havalar .....	10
2.2.2.Uzun Havalar.....	12
2.3.Tavır ve Üslubu .....	12
3. ÜÇÜNCÜ BÖLÜM .....	13
3.1.Aslan Mustafam.....	14
3.2.Bizim Evde Şeker Lokum Badem Var.....	20
3.3.Kahvenin Önünden Gelir Geçersin.....	24
3.4.Eremedim Vefasına Dünyanın.....	29
3.5.Bir Taş Attım Alıca .....	36
4. SONUÇ.....	45
5. KAYNAKLAR.....	48
6. EKLER .....	50
7. ÖZGEÇMİŞ.....	59

## KISALTMALAR

<b>T.R.T.</b>	:Türkiye Radyo Televizyon Kurumu
<b>T.H.M.</b>	: Türk Halk Müziği
<b>Bkz.</b>	: Bakınız
<b>T.C.</b>	: Türkiye Cumhuriyeti
<b>Yrd. Doç. Dr.</b>	: Yardımcı Doçent Doktor
<b>Prof.</b>	: Profesör
<b>MİFAD</b>	: Milas Folklor Araştırma Derneği
<b>TV</b>	: Televizyon
<b>GAP</b>	: Güneydoğu Anadolu Projesi



## ŞEKİL LİSTESİ

### Sayfa No.

Şekil.1.1.Normal alto seslerde ses sahası .....	4
Şekil.1.2.Normal mezzo soprano seslerde ses sahası .....	5
Şekil.1.3.Normal soprano seslerde ses sahası .....	5
Şekil.1.4.Normal bas seslerde ses sahası .....	5
Şekil.1.5.Normal bariton seslerde ses sahası.....	5
Şekil.1.6.Normal tenor seslerde ses sahası .....	6
Şekil.1.7.Normal tenor seslerde ses sahası .....	6
Şekil.1.8.Kaliteli alto seslerde ses sahası .....	6
Şekil.1.9.Kaliteli mezzo soprano seslerde ses sahası .....	6
Şekil.1.10.Kaliteli soprano seslerde ses sahası.....	7
Şekil.1.11.Kaliteli bas seslerde ses sahası .....	7
Şekil.1.12.Kaliteli bariton seslerde ses sahası .....	7
Şekil.1.13.Kaliteli tenor seslerde ses sahası .....	7
Şekil.1.14.Kaliteli tenor seslerde ses sahası .....	8
Şekil.3.1.1.Aslan Mustafa TRT notası'na göre dizi ve değiştirme işaretleri.....	15
Şekil.3.1.2.Aslan Mustafa eserinde ölçümlerimize göre dizi ve değiştirme işaretleri.....	15
Şekil.3.1.3. Aslan Mustafa TRT notası .....	16
Şekil.3.1.4."Aslan Mustafa" adlı eserde Rıza Konyalı'nın sesinin tınladığı yerde yazılmış notası .....	17
Şekil.3.1.5."Aslan Mustafa" adlı eserde Rıza Konyalı'nın sesinin tınladığı yerde yazılmış notası , sayfa - 2 .....	18
Şekil.3.1.6."Aslan Mustafa" adlı eserde Rıza Konyalı'nın sesinin tınladığı yerde yazılmış notası , sayfa - 3 .....	19
Şekil.3.2.1.Bizim Evde Şeker Lokum Badem Var TRT notası'na göre dizi ve değiştirme işaretleri....	20
Şekil.3.2.2.Bizim Evde Şeker Lokum Badem Var eserinde ölçümlerimize göre dizi ve değiştirme işaretleri.....	20
Şekil.3.2.3. Bizim Evde Şeker Lokum Badem Var TRT notası .....	21
Şekil.3.2.4." Bizim Evde Şeker Lokum Badem Var" adlı eserde Rıza Konyalı'nın sesinin tınladığı yerde yazılmış notası.....	22
Şekil.3.2.5." Bizim Evde Şeker Lokum Badem Var" adlı eserde Rıza Konyalı'nın sesinin tınladığı yerde yazılmış notası, sayfa 2 .....	23
Şekil.3.3.1.Kahvenin Önünden Gelir Geçersin TRT notası'na göre dizi ve değiştirme işaretleri.....	24
Şekil.3.3.2. Kahvenin Önünden Gelir Geçersin eserinde ölçümlerimize göre dizi ve değiştirme işaretleri.....	24
Şekil.3.3.3. Kahvenin Önünden Gelir Geçersin TRT notası .....	25

Şekil.3.3.4.” Kahvenin Önünden Gelir Geçersin” adlı eserde Rıza Konyalı’nın sesinin tınladığı yerde yazılmış notası.....	26
Şekil.3.3.5.” Kahvenin Önünden Gelir Geçersin” adlı eserde Rıza Konyalı’nın sesinin tınladığı yerde yazılmış notası, sayfa 2 .....	27
Şekil.3.3.6.” Kahvenin Önünden Gelir Geçersin” adlı eserde Rıza Konyalı’nın sesinin tınladığı yerde yazılmış notası, sayfa 3 .....	28
Şekil.3.4.1.Eremedim Vefasına Dünyanın TRT notası’na göre dizi ve değiştirme işaretleri.....	29
Şekil.3.4.2.Eremedim Vefasına Dünyanın eserinde ölçümlerimize göre dizi ve değiştirme işaretleri..	29
Şekil.3.4.3. Eremedim Vefasına Dünyanın TRT notası 1 .....	30
Şekil.3.4.4. Eremedim Vefasına Dünyanın TRT notası 2 .....	31
Şekil.3.4.5.” Eremedim Vefasına Dünyanın” adlı eserde Rıza Konyalı’nın sesinin tınladığı yerde yazılmış notası.....	32
Şekil.3.4.6.” Eremedim Vefasına Dünyanın” adlı eserde Rıza Konyalı’nın sesinin tınladığı yerde yazılmış notası, sayfa 2 .....	33
Şekil.3.4.7.” Eremedim Vefasına Dünyanın” adlı eserde Rıza Konyalı’nın sesinin tınladığı yerde yazılmış notası, sayfa 3 .....	34
Şekil.3.4.8.” Eremedim Vefasına Dünyanın” adlı eserde Rıza Konyalı’nın sesinin tınladığı yerde yazılmış notası, sayfa 4 .....	35
Şekil.3.5.1.Bir Taş Attım Alıca TRT notası’na göre dizi ve değiştirme işaretleri .....	36
Şekil.3.5.2. Bir Taş Attım Alıca eserinde ölçümlerimize göre dizi ve değiştirme işaretleri .....	36
Şekil.3.5.3. Bir Taş Attım Alıca TRT notası 1 .....	37
Şekil.3.5.4. Bir Taş Attım Alıca TRT notası 2 .....	38
Şekil.3.5.5.” Bir Taş Attım Alıca” adlı eserde Rıza Konyalı’nın sesinin tınladığı yerde yazılmış notası .....	39
Şekil.3.5.6.” Bir Taş Attım Alıca” adlı eserde Rıza Konyalı’nın sesinin tınladığı yerde yazılmış notası, sayfa 2.....	40
Şekil.3.5.7.” Bir Taş Attım Alıca” adlı eserde Rıza Konyalı’nın sesinin tınladığı yerde yazılmış notası, sayfa 3.....	41
Şekil.3.5.8.” Bir Taş Attım Alıca” adlı eserde Rıza Konyalı’nın sesinin tınladığı yerde yazılmış notası, sayfa 4.....	42
Şekil.3.5.9.” Bir Taş Attım Alıca” adlı eserde Rıza Konyalı’nın sesinin tınladığı yerde yazılmış notası, sayfa 5.....	43
Şekil.3.5.10.” Bir Taş Attım Alıca” adlı eserde Rıza Konyalı’nın sesinin tınladığı yerde yazılmış notası, sayfa 6.....	44

## GENEL BİLGİLER

Adı ve Soyadı : Mesut ÇELİK  
Anasanat Dalı : Türk Musikisi  
Programı : Yüksek Lisans  
Tez Danışmanı : Yrd. Doç. Dr. Müslüm AKDEMİR  
Tez Türü ve Tarihi : Yüksek Lisans – Şubat 2017

### RIZA KONYALI'NIN SESLENDİRDİĞİ BEŞ KONYA EZGİSİNİN YER ALDIĞI ANAHTARLARDA DİKTESİ VE MEVCUT ARŞİVLERLE KARŞILAŞTIRILMASI

#### ÖZET

Bu çalışmada, Rıza Konyalı'nın, otantik icra geleneğine göre seslendirdiği eserleri tınladıkları anahtarlar üzerinde dikte ederek, uluslararası müzik camiasına daha anlaşılır bir şekilde kazandırılması hedeflenmiştir. Bu bağlamda, uluslararası müzikal terimlerin eksiksiz olarak yerinde uygulanması ve seslendirilen ezginin karakteristik yapısının anlaşılır biçimde ifade edilmesi amaçlanmıştır. Derlenmiş Türk Halk Müziği eserlerinin, otantik icra geleneğinin doğru aktarımını sağlamak için duyulan her sesi titizlikle yazmak gereklidir. Otantik eserlerin nota yazımları ile günümüze kadar olan aktarımlarının birçok problemleri oluşturduğu, geleneksel icradan uzaklaşıldığı incelememizde daha net olarak ortaya çıkmıştır. Otantik eserlerin karakterleri, yeni nesil icracılara ve uluslararası müzik bilimci ve icracılarına aktarımlarının en doğru haliyle aktarılması, uluslararası kabul görmüş anahtar ve müzik terimlerinin yerinde kullanımları ile mümkün olabilir. Çalışmada örneklem olarak, İlimiz Konya geleneğinden yetişmiş, Rıza Konyalı'nın seslendirdiği beş eser ele alınmıştır.

Giriş bölümünde, Türk Halk Müziği'nde kullanılan nota sisteminden ve oluşturduğu sorunlarından bahsedilmiştir. Bu araştırmayı bize zorunlu kılan amaç ve hedefler anlatılmıştır. İkinci bölümde ise Rıza Konyalı'nın hayatına ve sanatçı kişiliğine, otantik gelenekteki icraya yönelik üslup ve tavrına, araştırmada elde edilen eserlerine değinilmiştir. Beraberinde, bu verilere dayanarak Rıza Konyalı'nın yöresel sanatçı olarak, sanatçı kişiliği anlatılmıştır. Üçüncü bölümde, araştırmamızdan elde ettiğimiz belge ve çeşitli kayıtlardan yola çıkılarak, otantik icra geleneğiyle Rıza Konyalı'nın icrası üzerinde dikte çalışmaları yapılmış, sesler tınladığı anahtar üzerinde yazılmıştır. Bu doğrultuda elde edilen veriler bilimsel olarak anlatılmıştır. Çalışmamızda yer alan, otantik icra ile seslendirilmiş eserlerin diktesi ile daha önce dikte edilmiş TRT repertuarlarında bulunan aynı eserlerin karşılaştırılması ile sonuca varılmış ve yapılan tespitler öneri olarak sunulmuştur.

**Anahtar Kelimeler:** Otantik, Dikte, Anahtar.

## GENERAL KNOWLEDGE

Name and Surname : Mesut Çelik  
Field : Turkish Music  
Program : Master Degree  
Supervisor : Asst.Prof.Dr.Müslüm AKDEMİR  
Degree Awarded and Date : Master Degree – Şubat 2017

## SCORING FIVE TUNES WHICH KONYALI RIZA KOYALI VOICED IN ITS RESOUNDED KEY ACCORDING TO AUTHENTIC PERFORM TRADITION

### ABSTRACT

In this thesis,working, it is set sight on the songs which are performed as otantic by Rıza Konyalı to redound as beter understood in international music area.On this context, ,it is aimed that to perform of international musical terms on expedient without deficiently and aimed to explain the characeristics of the melodies as beter understood.It is definitely to notate meticolously all the sounds which are being hear in otantic folk music songs and for to transport the otantic perform traditions as right in our searches,we may mention that there are some problems in transport due to notate of the otantic melodies,so we show up in net,it is little bit moved away from otantic perform.It may be possible to transport of the characters of otantic melodies to the next generations wiht a right use of the musical key which are accapted in international area and musical terms.In this thesis,we considered five songs which were performed by Rıza Konyalı as example.

In introductory part, it is mentioned about the notate system,which is used in Turkish Folk Music and the some problems of this using.And mentinoed about what are our purposes and our targets.In second part is mentioned about Rıza Konyalı and his Art workings,biography,his perform tecnique in otantic custom and the dictation workings on Rıza Konyalı's otantic perform with some documents in which we searched the records then te sounds that we get are written in the key the sounds are tinkle better.By the way,the datas that are being get arew voiced as scientific.On the conclusion,we compared the dictations which are in our working and the dictation which are found in TRT repertoire archives,By the way we present the determinatons as suggestions.

Keywords: Authentic, Dictation, Key.

## GİRİŞ

Türk Halk Müziği geleneksel anlamda, ustadan çırağa, kulaktan kulağa, aktarılma geleneğine sahiptir. Bundan dolayı Türk Halk Müziği notasyon sistemi evrensel kurallarla doğrusal oranda gelişmemiştir. Bu konuda söylenebilecek çok şey vardır. Ancak bu çalışmamızda, notası yazılarak mevcut repertuarlarda yer alan, otantik icraya göre seslendirilen eserlerin, gerek ton, gerek hız ve gerekse nüans açısından yetersiz kaldığına ve eserlerin notalarının otantliğini yansıtmadığı hususlarına değineceğiz.

Derlenmiş ezgileri notaya alırken, eserlerin tüm nüanslarını ve icra edilen tonunun olduğu gibi yansıtılması gerekmektedir. Bunu söyleyebilmemize neden olan önemli gerekçeler bulunmaktadır. Bu gerekçelerin en başında, bir Türk Halk Müziği eserini nota üzerinden uluslararası müzik camiasında herhangi bir müzisyen ile icra etmeye çalıştığımızda ortaya çıkan aksaklıklardır. Bu bağlamda, yapmış olduğumuz kapsamlı kütüphane çalışmasında, Ümit Baykara'nın yazmış olduğu "Otantik İcra Geleneğine Göre Erzurumlu Raci Alkır'ın Seslendirdiği Beş Ezginin Tınladığı Anahtar Üzerinde Dikte ve Karşılaştırılması" adlı çalışması dışında herhangi bir yazılı kaynağa rastlanmamıştır. Baykara'nın bu çalışması incelenmiş olup, sonuç kısmındaki öneriler dikkate alınarak bu çalışmanın modeli oluşturulmuştur.

Cumhuriyetin kurulduğu yıllarda önemli birçok müzik adamı Türk Halk Müziğinde alanında derleme çalışmaları yapmışlardır. Yapılan derlemeler mevcut nota yazım sistemi ile arşivlenmiştir. Bu sayede elde edilen halk ezgilerine herkesin ulaşmasını sağlayarak hızlıca öğrenebilmesi ve okuyabilmesi amaçlanmıştır. Bunun en önemli hedefi bu müziği doğru bir şekilde korumak ve yaymaktır. Ancak halk müziği her ne kadar notasyon sistemine sahip olmuş olsa da sistemde önemli eksikler bulunduğu anlaşılmaktadır. Bunun en önemli göstergesi nota yazım sistemin mevcut eksiklerinin farkındalığı ile notaya bağımlı kalmadan eserleri icra etmek için gelenekteki usta çırak ilişkisine ihtiyaç duyulmasıdır. Otorite olarak kabul edilen müzik adamları dahi Türk Halk Müziği eserlerini yeni kuşaklara aktarırken, notadan ziyade usta çırak ilişkisine başvurmak zorunda kalmaktadırlar.

Cumhuriyet döneminin başlangıcından itibaren yapılan derleme ve arşivleme çalışmalarını ele aldığımızda, Türk Halk Müziği ilk önemli çalışmaları olarak, 1926'da İstanbul Belediye Konservatuarı, eski adıyla 'Darü'l Elhan' tarafından yayınlanan "Anadolu Halk Şarkıları" adlı 16 defterden oluşan derleme türkü notalarıyla başlamıştır. Türk Halk Müziği eserlerini notalama çalışmaları ayrıca Ankara Devlet konservatuarı (1937-1957), Milli Kütüphane (1957-1967), Ankara Radyosu Araştırmaları (1961), Keban Bölgesi Araştırmaları (1969), TRT Araştırmaları (1967) ve MİFAD Araştırmaları (1967) ile devam etmiştir. Bu çalışmalar THM'nde profesyonel derlemenin başlangıcı olmuştur. Bu çalışmalarda aktif görevde bulunan Muzaffer Sarısözen, 1937 ve 1952 yılları arasında yurt

genelinde derleme yaparak yaklaşık on bin eseri belgelemiş ve konservatuvar arşivinde tasnif etmiştir. (Tokel, 2012: 44)

Ayrıca, derlemelerin yanı sıra eserlerin icrası yönünde de Muzaffer Sarısözen'in büyük hizmetler sunduğu, yaptığımız incelemede daha açık olarak anlaşılmaktadır. Bu çalışmalar doğrultusunda Yurttan Sesler Korosu'nun kurucularından olan Sarısözen, koronun kurulma amacını "dinleyiciye sadece hoş vakit geçirmek için değil, bütün memleketi tek duygu haline getirmektir" sözleriyle açıklamıştır. (Çeren, 1944:4) Bu sözlerden anlaşılmaktadır ki Doğu Anadolu insanını Karadeniz insanına, Ege insanını Güneydoğu Anadolu insanına ve Akdeniz insanını Marmara bölgesinde yaşayan halka anlatmak için THM eserleri bir araç olarak kullanarak, kendi farkındalığını anlayan toplumun birbirine kenetlenmesini sağlamıştır. Ayrıca, halk ezgileri üzerinde, bu doğrultuda yaptığımız incelemelerde sosyolojik açıdan farklı bölgelerden insanların birbirleri hakkında fikir sahibi olabileceği anlaşılmaktadır.

Türk Halk Müziği'nde ezgilerle birlikte ifade edilen sözler, edebi açıdan derin bir mana taşımaktadır. Bununla birlikte halk, çalma geleneğinden daha ziyade söyleme geleneğine daha fazla önem vermektedir. Bununla birlikte söz konusu müzik türünde çalıp söyleme geleneğinin de bir hayli yaygın olduğu görülmektedir. Fakat yapılan notasyon çalışmaları göz önüne alındığında, kaynak olarak alınan kişilerin ses ve enstrüman karakterlerinin dikkate alınmadığı görülmüştür. Dolayısıyla ezgilerin nota yazımları dikkate alındığında, yapılan icra ile kaynak alınan kişinin yapmış olduğu icra arasında farklılıklar görülmektedir.

Yazılmış notalara uygun bir şekilde icra yapıldığı zaman, her insanın ses aralığı bir olmadığından dolayı eser yazılmış olduğu tonunda okunamayabilir. Bu durumdan dolayı eserleri kendi ses tonunda okuyanlar doğal karşılanabilir. Ancak eserleri kaynak kişilerden alırken dikkatle incelenmemiş her nokta, geniş bir zaman diliminde eserde deformasyonun önüne geçemeyecektir. Nota yazılırken kaynak kişinin ses ve enstrüman karakterlerinin analizinin doğru bir şekilde yapılmasının, eseri doğru bir şekilde aktarmak için gerekli olduğu anlaşılmıştır. Ancak, çalışmamız kapsamında sanatçının sözlü olarak seslendirdiği melodik yapılar ele alınmıştır. Enstrüman ile çalınan aranağme ve söz altı icraları, yöremiz Konya tavrı özelliklerinin gösterdiği önemli farklılıklar, belirlediğimiz araştırma içeriğine göre çok daha büyük bir alan çalışmasına neden olacaktır. Bu nedenle çalışmanın kalitesini ve önemini arttırmak için alan daraltılarak, Konya tavrı ile icra edilen bağlama icrası kapsam dışında tutulmuştur. Bu doğrultuda kaynak kişi olarak gösterilen sanatçının sesinin tınladığı anahtar tespit edilerek diktenin ton açısından en doğru noktada yapılması, çalışmanın kalitesini arttıracaktır. Bu çalışmanın en önemli hedeflerinden birisi de Türk Halk Müziği yazım sisteminde gelenekselleşen uygulamanın yanı sıra, dünya çapında müziğin kurallarına uymasını sağlamaktır. Bunun için müziğin bilimsel doğrularını kabul etmek ve öğrenmek değiştirilemez bir gerçektir.

Türk Halk Müziği notaları üzerinde yaptığımız incelemede, eserleri notaya alırken kaynak kişilerin okuduğu tonun dikkate alınmadığı anlaşılmıştır. Örneğin bir ses sanatçısının icrası notaya aktarılırken ton dikkate alındığında o kişinin ses

aralığını da aktarmış oluruz. Eğer sanatçının ses tonunu önemsemeyiz ve her sanatçıyı aynı tonda yazarsak, bilimsel olarak “her icracı aynı ses aralığına sahiptir” yargısına düşmüş oluruz. Halk müziği mevcut notalarında da görülmektedir ki, eserlerin çoğunluğu sol anahtar (2. çizgi) üzerindeki ikinci aralıkta yer alan “la” notasında karar vermiştir. Ancak, bunun gerçeği yansıtmadığı yaptığımız incelemelerde anlaşılmıştır. Bu doğrultuda Türk Halk Müziğinin yapısının korunarak uluslararası müzik camiasında kabul görmüş modern imla kurallarının, terim ve işaretlerin kullanılmasıyla, seslerin doğru yerde icra edilmesi ile daha anlaşılır hale getirmek mümkün olacaktır.

Türk Halk Müziği, özgün sanatçılar bakımından zengindir. Fakat THM notaları üzerinde yapılan incelemede görülmektedir ki, erkek ve kadın icracılarımızın okumuş oldukları ezgilerin ayırt edilmeksizin sol anahtar (2. Çizgi) üzerinde yazıldığı görülmektedir. Bu durum bile başlı başına bilimsel durumla uyuşmamaktadır. Dünyadaki her profesyonel müzisyen genel tabirle kadın sesinin erkek sesinden bir oktav ince olduğunu, dolayısıyla farklı anahtarda yazılması gerektiğini bilmektedir. THM notalarına göz attığımızda, anahtara bakarak kaynak alınan kişinin bu farkını bile görmemiz mümkün olmaz. Bu sebepten dolayı bir eser notaya alındığı zaman kaynak olarak alınan sanatçının icrasını, kullandığı ses aralığını saptayarak yazmak gerekmektedir. Bu çalışma ile kaynak kişinin otantik icra geleneğine göre seslendirdiği eseri doğru anahtar üzerinde ve ilgili ses sahasında notaya alındığında, sanatçının ses kapasitesinin aktarımını doğru yapmamızı sağlayacaktır.

Ses icracısının kullanmış olduğu şive ve üslup, bize yettiği coğrafyayı gösterir. Yetenekli bir THM sanatçısının belirli bir bölgede müzik anlamında beslenmiş olması, yörenin yapısını büyük oranda taşıma ihtimalini güçlendirmektedir. Dikkatli şekilde yapılan dikte, özellikle bir yöresel icracıyı yazmak, o yörenin özelliklerini de yazmaktır.

Çalıp okuma geleneğine sahip olan bir icracıdan eser yazıldığında, sesin ve enstrümanın aynı anahtarla yazılmış olması THM notasyon sisteminin göze görünen bir diğer kısmıdır. Bu durumun uluslararası müzik camiasındaki kişileri tarafından algılanamaması, halk müziği icrasını zorlaştırmakta ve ilgilenen kişileri uzaklaştırmaktadır.

Türk Halk Müziği notalarında genellikle nüans yazımının aslını aktarma noktasında yeterli olmaması sebebiyle, sade bir yazım tekniği kullanıldığı görülmüştür. Yücel Paşmakçı, Müslüm Akdemir, Tuncer İnan, Yavuz Top, Naci Düzel ve Mehmet Erenler gibi halk müziğinin usta hocaları işlemiş oldukları notalı eserlerde, bu tür eksiklikleri bilgi ve tecrübeleriyle öğrencilerine usta çırak geleneğine dayalı bir şekilde aktarmaktadırlar. Türk Halk Müziğinde yer alan yöresel özelliklerin, zaman zaman küçük motiflerle ortaya çıktığı, bu yöresel özelliklerin notaya alındığında dikkat edilmemesi nedeniyle, eserin otantik kimliğinden uzaklaşabileceği anlamına gelecektir. Bu sebeple seslerin en küçük ayrıntısı bile çok önemli olduğu için en ufak ayrıntısına kadar dikte edilmesi gereklidir. Eserlerin seslerinin detaylı yazılması dikkat ve yetenek gerektirmektedir.

THM eserlerindeki göze çarpan bir diğer eksiklik ise metronomun belirtilmemiş olmasıdır. Geleneksel olarak müziğimizde, hız yani metronom, eserle ilgili çalışmalarda bulunmuş tecrübeli insanların yönlendirmeleriyle belirlenmektedir. Eserin kimliğinin, eserin hızını tamamen değiştirebileceğini, profesyonel müzisyenler bilmektedirler. Bu durumdan dolayı çalışmamızda incelediğimiz beş eserin hızlarını ölçmek amaçlanmıştır.

Ancak, çalışmamızda tüm bu detaylar düşünülürken eserlerin icrasında saz ve söz unsurları açısından ritmik farklılıkları gösterdiği göz ardı edilmemiştir. Bu nedenle çalışmamız sınırlandırılmış, sadece eserin sözlü kısımları üzerinde üslup ve tavır özelliğinin incelenmesi olarak ele alınmıştır. Bu bağlamda incelediğimiz eserleri notaya alırken ve çalışmamızda belirtirken saz bölümlerine değinilmemiştir. Saz bölümlerinin de aynı anlayışla farklı bir çalışma ile incelemeye alınması önerilmiştir.

Bu çalışmada, kütüphane incelemesi ile birlikte alan araştırmaları da yapılmıştır. Alan araştırmalarımızda Rıza Konyalı'nın icra etmiş olduğu, otantik söyleme geleneğine göre seslendirdiği beş Konya eseri tespit edilmiştir. Bu bağlamda çalışmamızın başlığı beş eser incelemesi olarak belirlenmiştir. Rıza Konyalı'nın dikte için kayıtlarına ulaşılması aşamasında kapsamlı bir inceleme yapılmıştır. Sanatçının albümleri ve katılmış olduğu canlı yayın programları gözden geçirilmiştir. Bu incelemenin sonucunda albüm kaydı, canlı yayın ve sanatçının kendisinden alınan bir ses kaydının değerlendirmesi uygun bulunmuştur. Ayrıca Elvan Konyalı'nın babası Rıza Konyalı ile ilgili paylaşmış olduğu fotoğraflara ekler kısmında yer verilmiştir.

Sanatçının, ses icrasının tonunun ve tınısının uluslararası müzik yazımına uygun bir şekilde diktesi yapılması hedeflenmiştir. Konyalı Rıza Konyalı'nın ses karakterini bulabilmek için öncelikle bilimsel nota sistemini değerlendirmemiz gerekmektedir. Bu, Konyalı'nın ses sahasını bulmak ve sahip olduğu anahtarı saptamak için önemlidir.

Türk Halk Müziği'nin önemli seslerinden olduğu anlaşılan Rıza Konyalı, Türk Halk Müziğine çok önemli hizmetlerde bulunmuştur. Halk müziği icrasına yapmış olduğu katkılar Konya için önemini daha da arttırmaktadır.

Yaptığımız detaylı incelemeler sonucunda bilimsel nota sisteminde insan ses sahası ve niteliklerini inceleyen Cevanşir ve Gürel; insan sesinin 1,5 ile 2,5 oktav sınırları arasında olduğunu ortaya koyulmuşlardır. Bu çalışmada ayrıca ses türleri temel olarak kadınlarda ise soprano, mezzo soprano ve alto, erkeklerde tenor, bariton ve bas olduğu ifade edilmiştir. (1982:46 ve 47)

Cevanşir ve Gürel (1982:46), ses türlerini erkeklerde ve kadınlarda ses sınırları olarak iki başlık altında toplamışlardır. Bunlardan birincisi "Normal seslerde ses sınırları" olarak ifade edilir.

Buna göre, alto ses sınırlarını porte üzerinde göstermek istediğimizde, ikinci çizgide sol anahtarına göre; alttan üçüncü ilave çizgisinde bulunan fa sesinden, dördüncü aralıkta yer alan mi<sup>2</sup> sesine kadar genişler.



Şekil.1.1. Normal alto seslerde ses sahası

Normal mezzo soprano ses sınırlarını porte üzerinde göstermek istediğimizde ise ikinci çizgide sol anahtarına göre; alttan ikinci ilave çizgi alt aralığında bulunan sol sesinden, beşinci çizgide yer alan fa<sup>2</sup> sesine kadar genişler.



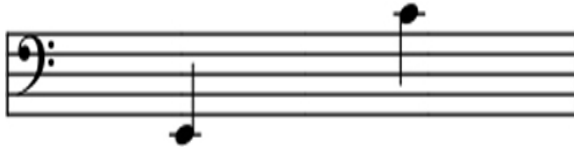
Şekil.1.2. Normal mezzo soprano seslerde ses sahası

Normal soprano ses sınırlarını porte üzerinde göstermek istediğimizde, ikinci çizgide sol anahtarına göre; alttan ikinci ilave çizgisinde bulunan la sesinden, beşinci çizgi üst aralığında yer alan sol<sup>2</sup> sesine kadar genişler.



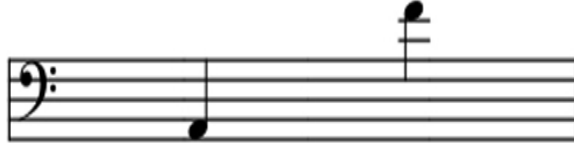
Şekil.1.3. Normal soprano seslerde ses sahası

Normal bas ses sınırlarını porte üzerinde göstermek istediğimizde dördüncü çizgide fa anahtarına göre; alttan birinci ilave çizgisinde bulunan mi sesinden, üstten birinci ilave çizgisinde yer alan do<sup>1</sup> sesine kadar genişler.



Şekil.1.4. Normal bas seslerde ses sahası

Normal bariton ses sınırlarını porte üzerinde göstermek istediğimizde ise dördüncü çizgide fa anahtarına göre; birinci aralıkta bulunan la sesinden, üstten birinci ilave çizgisi üst aralığında yer alan fa<sup>1</sup> sesine kadar genişler.



Şekil.1.5. Normal bariton seslerde ses sahası

Normal tenor ses sınırları ise dördüncü çizgide fa anahtarına göre; ikinci çizgide bulunan si sesinden, üstten üçüncü ilave çizgisinde yer alan sol<sup>1</sup> sesine kadar genişler.



Şekil.1.6. Normal tenor seslerde ses sahası

Normal tenor ses sınırlarını ikinci çizgide bulunan sol anahtarı ile porte üzerinde göstermek istediğimizde ise; alttan birinci ilave çizgisi alt aralığında bulunan si sesinden, beşinci çizgi üst aralığında bulunan sol<sup>1</sup> sesine kadar genişler. Bu anahtar altına yazılan 8 rakamı ise, porte üzerinde yer alan seslerin bir oktav alttan okunduğunu işaret eder.



Şekil.1.7. Normal tenor seslerde ses sahası

“Kaliteli seslerde ses sınırları” şeklinde ikinci başlık altında toplanan ses sınırlarını da ifade etmek gerekir. Buna göre, Kaliteli alto ses sınırlarını porte üzerinde göstermek istediğimizde, ikinci çizgide sol anahtarına göre; alttan üçüncü ilave çizgisinde bulunan fa sesinden, üstten ikinci ilave çizgisinde yer alan do<sup>3</sup> sesine kadar genişler.



Şekil.1.8. Kaliteli alto seslerde ses sahası

Kaliteli mezzo soprano ses sınırlarını porte üzerinde göstermek istediğimizde ise, ikinci çizgide sol anahtarına göre; alttan ikinci ilave çizgi alt aralığında bulunan sol sesinden, üstten ikinci çizgide yer alan do<sup>3</sup> sesine kadar genişler.



Şekil.1.9. Kaliteli mezzo soprano seslerde ses sahası

Kaliteli soprano ses sınırlarını porte üzerinde göstermek istediğimizde, ikinci çizgide sol anahtarına göre; alttan ikinci ilave çizgisinde bulunan la sesinden, üstten üçüncü ilave çizgi üst aralığında yer alan fa<sup>3</sup> sesine kadar genişler.



Şekil.1.10. Kaliteli soprano seslerde ses sahası

Kaliteli bas ses sınırlarını porte üzerinde göstermek istediğimizde ise, dördüncü çizgide fa anahtarına göre; alttan birinci ilave çizgisinin alt aralığında bulunan re sesinden, üstten üçüncü ilave çizgisinde yer alan sol<sup>1</sup> sesine kadar genişler.



Şekil.1.11. Kaliteli bas seslerde ses sahası

Kaliteli bariton ses sınırlarını porte üzerinde göstermek istediğimizde ise dördüncü çizgide fa anahtarına göre; birinci çizgide bulunan sol sesinden, üstten üçüncü ilave çizgisi üst aralığında yer alan la<sup>1</sup> sesine kadar genişler.



Şekil.1.12. Kaliteli bariton seslerde ses sahası

Kaliteli tenor ses sınırları ise dördüncü çizgide fa anahtarına göre; birinci aralıkta bulunan la sesinden, üstten dördüncü ilave çizgisi üst aralığında yer alan do<sup>2</sup> sesine kadar genişler.



Şekil.1.13. Kaliteli tenor seslerde ses sahası

Kaliteli tenor ses sınırlarını ikinci çizgide bulunan sol anahtarı ile porte üzerinde göstermek istediğimizde ise; alttan ikinci ilave çizgisinde bulunan la sesinden, üstten ikinci çizgide yer alan do<sup>2</sup> sesine kadar genişler. Bu anahtar altına yazılan 8 rakamı da seslerin bir oktav alttan okunduğunu işaret eder.



Şekil.1.14. Kaliteli tenor seslerde ses sahası

Bu incelemeden ortaya çıkan sonuca göre, insanlarda ses aralıkları uluslararası sistemde belirli sınırlara ayrılmıştır. Bahsi geçen yapı insanlarda ses aralıklarının değerlendirilmesi ve kişinin ses sınırlarının aktarılmasını kolaylaştırdığı anlaşılmaktadır. Türk Halk Müziği'nde bu durumu kabul ederek, yapacağımız uygulamayla icracımızın ses özelliklerini ortaya koyacaktır.

## 2.BÖLÜM

### 2.1. Hayatı ve Sanatçı Kişiliği

Rıza Konyalı, 1933 yılında Konya'nın Dolapcami mahallesinde dünyaya gelmiştir. Rıza Konyalı'nın çocukluğu Acıdort köyünde geçmiştir. Amcasının oğlu Udi Mehmet'in verdiği curayla çalıp söyleme geleneğine adım atan Rıza Konyalı, 15 yaşındayken, Konya'ya gelerek ilk bağlamasını almıştır. Bir çetnevirden<sup>1</sup> Rıza Konyalı'nın sesini dinleyip beğenen Kepekçi Mehmet'in aracılığıyla, Kel Galip'in çalıştırdığı Kayıklı Kahve'de sahneye çıkmıştır. Bu kahvede, Ahmet Çopur ve Karkınlı Kara ile altı ay müzisyenlik yapmıştır. Rıza Konyalı, bir yıl sonra tekrar Konya da Kızılı Kahve'de sahneye çıkmıştır. Bu dönemde Silleli İbrahim Berberoğlu'ndan saz dersleri de almıştır. Daha sonra da Cumhuriyet Gazinosu'na sahne almıştır. Sanatçının, Konya'da saz çalıp türkü söyleme geleneğinde Silleli İbrahim, Çopur Ahmet, Kör Ahmet (Ahmet Özdemir) ile karşılaştığı söylenebilir.

Rıza Konyalı 1958 yılında, çalışmakta olduğu Cumhuriyet Gazinosu'ndan ayrılarak İzmir'e gitmiştir. İzmir'de bir askeri matinede bağlama çalıp türkü söylemiştir. Burada tavsiyeler üzerine sazı bırakıp solist olmuş ve New York Gazinosu'nda çalışmaya başlamıştır. Ertesi yılki fuarda okuduğu "Dağdan indim düze ben" adlı uzun havayla Müzeyyen Senar'ı etkileyen Rıza Konyalı, Senar'ın tavsiyesiyle İstanbul'a gidip Odeon firmasından plak çıkarmıştır. Daha sonra Coşkun Plak'a geçen sanatçı, çalışmalarını 1967'ye kadar İstanbul'da sürdürmüş, daha sonra tekrar İzmir'e yerleşmiştir. Rıza Konyalı, Muzaffer Sarısözen'in davetiyle Ankara Radyosu'nda Şerif Hanım ve Sille türkülerini çalıp söylemiştir. 1975 yılında İzmir Radyosu'na mahallî sanatçı olarak göreve başlamıştır. Konyalı, çıraklık ve kalfalık dönemleri boyunca Silleli İbrahim, Çopur Ahmet, Ahmet Gazi Ayhan ve Muzaffer Akgün'den belenmiştir.

Konyalı Rıza Konyalı, yöresel özelliklerini taşımasıyla, yetiştiği coğrafyanın özelliklerini taşıyan bir sanatçıdır. Yıllar boyunca çeşitli yerlerde sanatını ortaya koymuştur. Konya kültürünün önemli sanatçılarından Rıza Konyalı hakkındaki görüşleri şu şekildedir; "Konya Türkülerine ve Konya folklor'üne sahip, özel bir sesi vardır. "Rıza Konyalı, Konya için çok önemli değerlerden birisidir.", "İcra olarak otantik yapıya sahiptir.", demişlerdir. Ayrıca ülkenin en önemli bağlama sanatçılarından olan Mehmet Erenler'in, Rıza Konyalı ile ilgili olarak "kendisi ile Ankara Radyosu'nda tanıştık. Kendisi yöresine hakim ve usta bir icracıdır" görüşlerini belirtmiştir. Konya'nın değerli ses icracısı çalışmamıza bu anlamda ışık tutacak. Konyalı, hayatına İzmir Seferihisar'da devam etmektedir.

<sup>1</sup> Çetnevirden: Kına gecesi ve benzeri eğlence ortamlarında kuruyemiş ve meyvelerle donatılmış sofa.

Rıza Konyalı'nın hayatı ve sanatçı kişiliği; özel arşivden yararlanılarak ayrıca Rıza Konyalı ve oğlu Elvan Konyalı ile yapılan görüşmeler sonucunda elde edilen bilgilere göre yazılmıştır.

## 2.2. Eserleri

Sanatçının birçok plak ve albüm kayıtları bulunmaktadır. Ayrıca "Kahvenin önünden gelir geçersin" adlı eser Rıza Konyalı'dan derlenmiş yani Konyalı bu eserde kaynak kişi olarak yer almıştır. Eser böylelikle TRT repertuvarına alınmıştır.

Kaynak kişi olduğu eserler ile ilgili yorumlarını Rıza Konyalı, "Ben kaynak kişi oldum ama sahibi olan ben değilim. Bizim türkülerimizin sahibi halktır. Türkülerimizin geçmişi 600-700 sene öncesine dayanmaktadır. Ancak türkülerimiz notaya alınırken o an ki icraya göre yazılmaktadır. Bu nota öylece kalır ancak biz tekrar icra ederken bu eserleri farklı yorumlarız. Ben eserleri hocalarımdan duyduğum ve gördüğüm gibi yorumlamaktayım. Tabi ki okurken kendi yorumumu da katıyorum." şeklinde ifade etmiştir. Rıza Konyalı ayrıca yöresi dışındaki eserleri de sıklıkla icra etmiştir. Sanatçının bu konuda "Yörem dışındaki eserleri de seslendirdim. Sahnede dinleyenlerin istekleri üzerine her yöreden dilim döndüğünce eser okumaya çalıştım. Genellikle Neşet Ertaş'tan Kırşehir yöresi eserleri, Silifke ve Tokat gibi yörelerden eserler icra etmeye çalıştım. Her zaman insanların isteklerine cevap vermek zorunda olduğumu hissederek, Türkiye'nin yedi bölgesinden de eserler okumaya çalıştım." şeklinde bilgi vermiştir. (Konyalı, 2016)

### 2.2.1. Kırık Havalar

Rıza Konyalı'nın icra ettiği kırık havalar;

A	<ul style="list-style-type: none"><li>• Aç Bir Teneke Daha</li><li>• Ak Sineye Vardım</li><li>• Alim Gitme Pazara</li><li>• Aman Karamanlı</li><li>• Anamur Yolları</li><li>• Anamur Yolları Yar Yar Aman</li><li>• Aslan Mustafa</li><li>• Ak Sinne</li><li>• Atın Ölümü Arpadan Olsun</li><li>• Ay Üsküdar Anam Aman Gezdim</li></ul>
---	---

	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Ayvayı Yedik Şabanım</li> </ul>
<b>B</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Bir Baltaya Sap Olamadım Ki</li> <li>• Bir Kahve İçmeye</li> </ul>
<b>C</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Cimri Olma</li> </ul>
<b>Ç</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Çiçek Dağı</li> <li>• Çil Çil Horozum</li> <li>• Çubuk Telden Bağlamam</li> <li>• Çürük Çıktı Fındık</li> </ul>
<b>D</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Deli Remzi</li> </ul>
<b>E</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• 58 Model Araba</li> <li>• Erkek Adam Ağlar Mı</li> </ul>
<b>F</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Fazla Zenginleme</li> </ul>
<b>H</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Haydi Bizim Evde İncir Fındık Fıstık</li> </ul>
<b>İ</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• İnce Çayır</li> </ul>
<b>K</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Kar Yağar Saçaklara</li> <li>• Karabiberim</li> <li>• Karamanlı</li> <li>• Keloğlanın Mektubu</li> <li>• Konya Bağları</li> <li>• Konya Develisi</li> </ul>
<b>N</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Ne İş Yaptıysam</li> </ul>
<b>O</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• On yedi Benli</li> </ul>
<b>P</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Perşembenin Gelişi</li> </ul>
<b>S</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Senin İçin</li> <li>• Sevgilin Neden Kaçtın</li> <li>• Su Gelir Kütüğünden</li> </ul>
<b>Ş</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Şeker oğlan</li> <li>• Şerif Hanım</li> <li>• Şu Silleden</li> </ul>

	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Şu Silleden Gece Geçtim</li> </ul>
<b>T</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Taşıma Suyla Değirmen Dönmüyor</li> <li>• Teyzemin Kızı</li> <li>• Tosun At</li> </ul>
<b>U</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Ustanda Kim İdi Şeker Oğlan</li> <li>• Uzun Yıllar Uzasın Koyunlar Kuzulasın</li> </ul>
<b>Ü</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Üçün Biri</li> </ul>
<b>Y</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Yeminimi Bozdum</li> </ul>
<b>Z</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Zalim Birine</li> </ul>

Kırık havalar, Rıza Konyalı'nın plak ve kasetlerinden araştırılarak ve TRT arşivi incelenerek ele alınmıştır.

### 2.2.2. Uzun Havalar

Konyalı Rıza Konyalı'nın icracı olarak yer aldığı uzun havalar;

<b>D</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Dağdan İndim Çöle Ben</li> <li>• Dağdan İndim Düze Ben</li> </ul>
<b>E</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Eylen Turnam</li> </ul>
<b>Ş</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Şu Konya'nın</li> </ul>

Uzun havalar, Rıza Konyalı'nın plak ve kasetlerinden araştırılarak ve TRT arşivi incelenerek oluşturulmuştur.

### 2.3. Tavır ve Üslubu

Rıza Konyalı'nın ses özellikleri ve rengi içerisinde kendine has sese sahip olduğu anlaşılmıştır. Sanatçının sesini kullanma tavır ve şeklinden dolayı yöre sanatçılarına göre ismi, en başa yazılabilir.

İç Anadolu bölgesinde önemli bir müzik temsilcisi olan Rıza Konyalı'nın sanatçılığı ile ilgili birçok şey anlatılabilir. Rıza Konyalı'nın kendine has sanatı üzerinde Konyalı olmasının etkisi vardır. Konya geleneği, Rıza Konyalı ile birlikte önemli bir müzik temsilcisi kazanmıştır.

### 3.BÖLÜM

Türk Halk Müziği'nin icra edildiği farklı bölgelere göre çeşitlilik gösterdiği incelemelerimiz sonucu anlaşılmıştır. Gerek ritmik, gerek seslerin almış olduğu farklı komalardaki diyezler ve bemoller, gerekse cümle yapılarındaki farklı dokular yörelerin kimliğini oluşturmuştur. Zengin bir coğrafyanın ortaya koymuş olduğu bu müzik türünün, icra açısından oldukça uzun süreli çalışmalar gerektirdiği akademik camia tarafından kabul edilen bir gerçektir. Çalışmamıza konu olan Konyalı Rıza Konyalı'nın işlemiş olduğu her ses bu hususta son derece dikkatli bir şekilde göz önünde bulundurulmuştur.

Türk Müziği nota sisteminde çok çeşitli fikirlerin ortaya atıldığı, kütüphane çalışmamızda görülmüştür. Bu konuda önemli bir çalışma yaptığı anlaşılan Yener, Türk Müziği ses sisteminin en yalın halinin bağlamının perdelerinde görüldüğünü savunmuştur. Ayrıca ifadesinde bir oktavın birbirine eşit olmayan 17 aralığa bölündüğünü belirtmektedir. (Yener, 2002: 65) Ayrıca Arafat'ın araştırmasına göre; batı müziğinde tam ses aralıkları, 4,5 - 4,5 eşit parçaya bölünmektedir. Diyez (#) ve bemol (b) işaretleri kullanılarak "yarım ses" elde edilmektedir. Ama sanat müziğinde ve halk müziğinde bu bölümlerin farklı şekilde oluştuğunu savunmuştur.(Arafat, 2008: 19) Araştırmacıların sözünü ettikleri farklı şekiller, Türk Halk Müziğinde değiştirme işaretlerinin farklı komalarda seslendirildiği noktalar. Arafat ve Yener'in bu ifadelerini yaptığımız çalışmalarda değerlendirerek bağlama çalgısı üzerindeki iki koma bemol ve üç koma diyezi ele aldığımızda THM eserleri üzerinde farklı aralıklar olduğu anlaşılmıştır. Ayrıca yörelere göre çok farklı komalarda tınlayan notalar için bağlama çalgısının perdelerine yapılan müdahaleler (perde kaydırma, perde ekleme, perde çıkarma vb.) olduğu gözlemlenmiştir.

Her yörenin olduğu gibi Konya yöresinin de kendisine has bir müzik kültürü olduğunu söyleyebiliriz. Meşk ve Borana geceleri adı verilen müzik toplantıları yapılmaktadır. Bu gecelerde bağlama ile birlikte ud, kanun ve keman gibi ince sazların da kullanıldığı görülmektedir. İnce sazların yörenin müzik kültüründe bulunmasından dolayı saz icracıları eserlerdeki değişime uğramış sesleri ifade etmek için Türk Müziği makamlarından uşşak, hicaz, hüzzam, segah vb. makam isimlerini kullanmışlardır.

Konya repertuarını incelediğimizde türkülerin geleneksel icra açısından genellikle 2 dörtlük ritme sahip oyun havaları şeklinde icra edildiğini görmekteyiz. Bunun yanı sıra usul bakımından 4 dörtlük ezgilere rastlanıldığı gibi çok az sayıda da 9 sekizlik eserlere de rastlanmaktadır.

Konya yöresinde icra edilen eserlerde, bağlama çalgısının çalım özelliği açısından inceleme yapıldığında, bozuk düzen akordunun kullanıldığı söylenebilir. Genelde alt tel yedinci perdenin karar olarak kullanıldığı görülmektedir. Borana gecelerinde bu perde karar sesi mi olarak verecek şekilde enstrüman akort edilmektedir. Ayrıca geleneksel icra geleneğine göre, çalıp söyleyen bir sanatçı bu

perdeye gelen akordu değiştirebildiği görülmektedir. Bu durumda kullanılan tonlar genellikle, mi, fa, fa#, la ve si'dir.

Konyalı Rıza Konyalı'nın icra etmiş olduğu beş eserde inceleme yaptığımızda, sözlü olarak yapmış olduğu icrasında kullandığı tonlar sırasıyla;

- Aslan Mustafa - Si
- Bizim Evde şeker Lokum Badem Var – Fa#
- Kahvenin Önünden Gelir Geçersin – Fa
- Eremedim Vefasına Dünyanın – Mi
- Bir Taş Attım Alıca - La

olarak tespit edilmiştir.

Rıza Konyalı kendine has bir ses'e sahiptir. Kullanmış olduğu tonlar onu en iyi ifade edebileceğimiz noktaya, temel seslere göre bariton olarak değerlendirmemize sebep olmaktadır. Dolayısıyla Konyalı'nın sesinin tınladığı aralığa giderek icracının sesini yazmak mümkün olmaktadır. Bu çalışmada fa ve sol anahtarlarının kullanılabilceği anlaşılmıştır. Bu alanda daha önce yapılmış bir çalışmada Baykara ( 2015: 13) "Fa anahtarının da kullanılabilceği bu çalışmada gelenek olarak THM icracılarının alışkın oldukları sol anahtarı tercih edilmiştir." şeklinde belirterek "kullanılacak en doğru anahtar sol anahtarının altına "8" yazılmış halidir." şeklinde ifade kullanmıştır.

Eserlerde değiştirme işaretleri, ritim, metronom ve ton (karar) açısından değerlendirme yapmanın gerekli olduğu grlmştir. Bu noktaların eserin doğal yapısını muhafaza ederek tüm özelliklerini ortaya koymak için önemlidir. Eserlerin daha doğru bir şekilde aktarımı için bu detaylara dikkat edilmesi gerektirdiği düşünülmektedir.

Rıza Konyalı'nın elimizdeki kayıtları, tv programı performansı, albüm kayıtları ve sanatçının kendisinden alınmış bir ses kaydını içermektedir. Eserlerde Rıza Konyalı'nın ses icrası ele alınarak incelenmiş ve değerlendirme yapılmıştır.

Eserlerde ayrıca metronom üzerine ölçümler gerçekleştirilmiştir. Kullanılan anahtar, notalar üzerindeki değiştirme işaretleri ve ritim açısından eserler yeniden değerlendirilmiştir.

### **3.1.Aslan Mustafa**

Rıza Konyalı tarafından sıklıkla icra edilen "Aslan Mustafa" adlı eser, Konya'nın en önemli türkülerinden biri olarak kabul edilmektedir. Eserin elimizdeki kaydı Rıza Konyalı'nın "7'den 70'e" albümünden alınarak dikte çalışması yapılmıştır.

TRT repertuar arşivinde bulunan şekil: 3.1.3. deki bu eser, ikinci çizgide sol anahtarını kullanılarak yazıldığı ve ikinci aralıkta bulunan la notasında karar verdiği görülmektedir. Ayrıca elimizdeki kayıtlardan yola çıkarak yaptığımız ölçümlerde Rıza Konyalı'nın bu eserde kullanmış olduğu karar la değil si notası olduğu anlaşılmaktadır. Bu durumda aralıkların korunarak ikinci çizgiye yazılan sol anahtarında alt ek çizgi altına gelen si notasında karar verecek şekilde oluşturacağımız sistem, bize Rıza Konyalı'nın sesini ortaya koyacaktır. Bu sistemi oluştururken dikkat edilmesi gereken en önemli unsur aralıkların korunarak melodinin doğru aktarılmasıdır. Eserdeki değiştirme işaretlerinde uygulanacak bir takım farklılıklar bize aralıkları doğru şekilde verecektir. (Bkz.Şekil.3.1.1. ve 2.)



Şekil.3.1.1.Aslan Mustafa TRT notası'na göre dizi ve değiştirme işaretleri



Şekil.3.1.2.Aslan Mustafa eserinde ölçümlerimize göre dizi ve değiştirme işaretleri

TRT repertuar arşivinde bulunan şekil: 3.1.3. deki ezginin zamanı "2/4" 'lük belirlenmiştir. Bizim diktemizde ise eser yine "2/4" zamanlı yazılmıştır. Ayrıca Rıza Konyalı'nın eser içerisinde zamanı değiştirdiği tespit edilmiş ve bu değişiklikte nota üzerine aktarılmıştır. Otantik yapısına zarar vermemek için eserin tüm küçük nüansları dikkatle dinlenilerek notaya aktarılmıştır. Eserin TRT repertuarındaki notasında metronom belirtilmemiştir. Yeni yazılan notada ise eserin metronomu ölçülerek eser üzerinde belirtilmiştir. (Bkz.Şekil.3.1.4, 5, 6.)

T R T MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI  
T H M REPERTUAR SIRA No: 2314  
İNCELEME TARİHİ :

DERLEYEN  
İstanbul. Bel. Kons.

YÖRESİ  
KONYA  
KİMDEN ALINDIĞI  
KONYA -Folklor Ekibi  
SÜRESİ :

## ASLAN MUSTAFA

DERLEME TARİHİ

NOTAYA ALAN

Y E Y  
K E N A R D A N G E  
Ç E Y İ N A M M A N A M A N V O L S İ Z İ N O L S U N  
B İ R D A N E M A M A N  
A Ğ U L A R İ  
Ç E Y İ N A M M A N A M A N B A L S İ Z İ N O L S U N  
B İ R D A N E M A M A N A M A N İ N İ G E L G E L G E L A S L A N  
M U S T A F A M A M M A N H A Y D İ G E L G E L G A R İ P B A Ş L İ Y A R İ M G E L

-1-  
KENARDAN GECEYİN AMAN AMAN  
YEL SİZİN OLSUN BİR DANEM AMAN  
AĞULAR İCEYİM AMAN AMAN  
BAL SİZİN OLSUN BİR DANEM AMAN  
Bağ ANASINI GEL GEL GEL ASLAN MUSTAFAM AMAN  
HAYDİ GEL GEL GARİP BAŞLI YARIM GEL.

-2-  
BOZKIR DEDİKLERİ BÜYÜK KASABA  
SEVİLEN GÜZELLER BELMEZ HESABA  
Bağlantı.

Şekil.3.1.3.Aslan Mustafa TRT notası

## Aslan Mustafa

♩ = 90

hey hey

ke nar dan ge çe yi ma man

A man yol si zi nol sun

gel ge la man A ma ni ni gel gel gel as lan

mus ta fam gel gel hay di gel gel gel ga rip

baş lı ya rim gel gel

Şekil.3.1.4.”Aslan Mustafa” adlı eserde Rıza Konyalı’nın sesinin tınladığı yerde yazılmış notası

- Aslan Mustafa -

hey hey

boz gır de dik le ri a nam

A nam

bü yük ka sa ba gel ge la man

ke si len kel le ler

a nam a nam

gel mez he sa ba gel ge la man

2

Şekil.3.1.5."Aslan Mustafa" adlı eserde Rıza Konyalı'nın sesinin tınladığı yerde yazılmış notası, sayfa

2

- Aslan Mustafa -

a ma ni ni gel gel ge as lan mus ta fam ge gel

hay di gel gel gel ga rip baş lı ya rim gel gel

3

Şekil.3.1.6."Aslan Mustafa" adlı eserde Rıza Konyalı'nın sesinin tınladığı yerde yazılmış notası, sayfa 3

### 3.2.Bizim Evde Şeker Lokum Badem Var

Rıza Konyalı tarafından sıklıkla icra edilen bir diğer eser de “Bizim Evde Şeker Lokum Badem Var”dır. Eseri Yücel Paşmakçı, yöre sanatçısı Ahmet Özdemir’den derlemiştir. Eser ile ilgili yaptığımız yeni dikte çalışmasında dikkate alınan kaydı, 15 Şubat 2013 tarihinde satışa çıkartılan Rıza Konyalı’nın “Yeniden” adlı albümündendir.

TRT arşivinde bulunan şekil: 3.2.3. deki eser notası, ikinci çizgideki sol anahtarıyla yazılmış ve üçüncü çizgideki si notasında karar vermiştir. Bu mevcut durum bize, bayan ses aralığının tınladığı bölgeyi vermektedir. Elimizdeki kayıtlardan yola çıkarak yapmış olduğumuz araştırmada ortaya koyulmuştur ki Rıza Konyalı’nın bu eserde kullanmış olduğu karar si değil fa# notasıdır. Bu durumlar göstermektedir ki aralıkların korunarak dördüncü çizgide ki fa anahtarında eseri yazmak koşuluyla ve dördüncü çizgi üzerindeki fa# notasında karar verecek şekilde oluşturacağımız sistem bize, Rıza Konyalı’nın eserde sesini kullandığı noktayı gösterecektir. Bu durumda eserdeki değiştirme işaretlerinde bir takım farklılıklar olacaktır. (Bkz.Şekil.3.2.1. ve 2.)



Şekil.3.2.1.Bizim Evde Şeker Lokum Badem Var TRT notası’na göre dizi ve değiştirme işaretleri



Şekil.3.2.2. Bizim Evde Şeker Lokum Badem Var eserinde ölçümlerimize göre dizi ve değiştirme işaretleri

Eserin TRT repertuar arşivinde bulunan şekil: 3.2.3. deki notasının zamanı “4/4” olarak belirlendiği görülmektedir. Bu zamanın, eserin yapısını bozmaması dolayısıyla, değiştirilmemiştir. Yazılmış olan yeni notada eserin metronom ölçümü yapılarak üzerine belirtilmiştir. (Bkz.Şekil.3.2.4.)

YÖRESİ  
KONYA

KİMDEN ALINDIĞI  
AHMET ÖZDEMİR

SÜRESİ : ♩ = 84

## BİZİM EVDE ŞEKER LOKUM BADEM VAR

DERLEYEN  
YÜCEL PAŞMAKÇI

DERLEME TARİHİ  
23-8-1968

NOTAYA ALAN  
YÜCEL PAŞMAKÇI

HAY DI Bİ Zİ MEY DE SE KER DE LO KU M  
HAY DI Bİ Zİ MEY DE FİS TİK LI DA LO KU M  
HAY DI YÜ CE DAĞ BA ŞI NA Cİ KA R

BA DE M VAR BA DE M YA R  
U ZÜ M VAR U ZÜ M YA R  
BA KA RIM BA KA RIM BA KA RIM

BA DE M VAR YA VAS TA YÜ RÜ  
U ZÜ M VAR VA RAM MAN BE NİM DE SA NA  
BA KA RIM RİM DES TE DE BAĞ LA R

AR KA MIZ DA A DE M VA R  
Bİ RU FA CI K SO ZE R  
ŞE LE Gİ Mİ SA ÇA RI M

A DE M VAR YA YAM MA NAM MAN  
SÖ ZÜ M VAR RİM " " " "

YAR KAS LAR KE MA N SE V Dİ R ME Dİ N  
" " " " " " " "

GER DA N DA N GER DAN DA NAM MAN  
" " " " " " " "

HAYDI, BİZİM EVDE ŞEKERDE LOKUM BADEM VAR (badem var badem var)  
YAŞADA YÜRÜRKİMİZDE ADEM VAR (adem var)

Bağlantı: YAY AMMAN AMMAN  
YAY KASLAR KEMAN  
SEVDİRMEDİN GERDANDAN GERDANDAN AMMAN

HAYDI, BİZİM EVDE FİSTIKLIDA LOKUM ÜZÜM VAR (üzüm var üzüm var amman)  
BENİMDE SANA BİR UFACIK SÖZÜM VAR (sözüm var)

Bağlantı:

HAYDI, YÜCE DAĞ BAŞINA ÇIKAR BAKARIM (bakarım bakarım)  
DESTEDE BAĞLAR ŞELEGİMİ SAÇARIM (saçarım)

Şekil.3.2.3. Bizim Evde Şeker Lokum Badem Var TRT notası

## Bizim Evde Şeker Lokum Badem Var

♩ = 100

1. 2.

hay di bi zim ev de in cir fin dık fis tık

ü züm var a nam ü züm var

ya vaş ta yö rü a nam be nim sen de

gö züm var gö züm var

vay am man am man yar kaş lar ke man

ö lü rüm de sen den ay rı la mam

1

Şekil.3.2.4."Bizim Evde Şeker Lokum Badem Var" adlı eserde Rıza Konyalı'nın sesinin tınladığı yerde yazılmış notası



2

Şekil.3.2.5."Bizim Evde Şeker Lokum Badem Var" adlı eserde Rıza Konyalı'nın sesinin tınladığı yerde yazılmış notası sayfa 2

### 3.3. Kahvenin Önünden Gelir Geçersin

Bu eser, zeybeklerdeki ustalığı ile tanınan bağlama icracısı Talip Özkan tarafından kaynak kişi Rıza Konyalı'dan alınarak derlenmiş ve TRT repertuarına kazandırılmıştır. Eser Konya müzik kültürünün en önemli eserleri arasındadır. Eserin diktesi, 2004-2005 yılları arasında TRT televizyonlarında yayınlanan "Dem Bu Dem" adlı programda, Rıza Konyalı'nın eseri icra ettiği bölüm üzerinden yapılmıştır.

TRT repertuar arşivinde bulunan şekil: 3.3.3. deki eserin notası sol anahtarı ile yazıldığı görülmektedir. Eser ikinci aralıkta ki la notasında karar verecek şekilde yazılmıştır. Bu ezgi için, elimizdeki kayıtlardan yola çıkarak yapmış olduğumuz ölçümlerde Rıza Konyalı'nın bu eserde kullanmış olduğu kararın la değil fa notası olduğu anlaşılmaktadır. Yapmış olduğumuz incelemede bu aralığı doğru bir şekilde ifade etmek için dördüncü çizgi üzerinde ki fa anahtarında yazılması gerektiği sonucuna ulaşmaktayız. Bu sistem bize Rıza Konyalı'nın eserde sesini kullandığı aralığı gösterecektir. Bundan dolayı, eserde bulunan değiştirme işaretlerinde bazı farklılıklar görülecektir. ( Bkz. Şekil.3.3.1 ve 2.)



Şekil.3.3.1. Kahvenin Önünden Gelir Geçersin TRT notası'na göre dizi ve değiştirme işaretleri



Şekil.3.3.2. Kahvenin Önünden Gelir Geçersin eserinde ölçümlerimize göre dizi ve değiştirme işaretleri

TRT arşivinde zamanın "9/8" şeklinde belirtilmiştir. Metronom olarak yeniden ölçüm uygulanan eser son halini almıştır. (Bkz.Şekil.3.3.3, 4 ve 5)

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI  
T H M REPERTUAR SIRA No : 2414  
İNCELEME TARİHİ : 26.1.1984

DERLEYEN  
TALİP ÖZKAN

YÖRESİ  
KONYA

KİMDEN ALINDIĞI  
RIZA KONYALI  
SÜRESİ :

### KAHVENİN ÖNÜNDE GELİR GEÇERSİN ( MEMEDİM )

DERLEME TARİHİ

NOTAYA ALAN  
TALİP ÖZKAN

Söz.....

KAH VE Nİ NÖ NÜN DE N GE Lİ R GE ÇER Sİ N  
KAH VE Nİ NÖ NÜN DE N GE Lİ R GE ÇER Sİ N  
LA VAN TA LI KO KU LA RI DA SÜ RE R TÜ TER Sİ  
N YA BE Nİ A LI R YA VA Z GE  
CER Sİ N YA BE Nİ A LI R YA VA Z GE  
ÇER Sİ N ME ME Dİ M ME ME Dİ M DE  
ÖL DÜ ME LİN DE N BİR GA DEH TE GÖN DE  
R KI BA RE LİN DE N

— 1 —  
KAHVENİN ÖNÜNDE GELİR GEÇERSİN  
LAVANTALI KOKULARI SÜRER TÜTERSİN  
YA BİNİ ALIRSIN YA VAZ GEÇERSİN  
MEMEDİM MEMEDİM ÖLDÜM ELİNDEN  
Bağlantı: BİR KADEHTE GÖNDERDE KIBAR ELİNDEN

— 2 —  
KAHVENİN ÖNÜNDE ATLAYAMADIM  
DOKULDU ÇİPHANEM TOPLAYAMADIM  
O YARE MEKTUP YAZDIM YOLLAYAMADIM  
Bağlantı:

— 3 —  
KAHVENİN ÖNÜNDE TABAKAM KALDI  
BÜTÜN HONURDALAR MAHALLEVİ SARDI  
GORKMA MEMED GORKMA O YAR BİZE KALDI  
Bağlantı:

Şekil.3.3.3.Kahvenin Önünden Gelir Geçersin TRT notası

## Kahvenin Önünden Gelir Geçersin

♩ = 87

kah ve nin ö nün de

ge lir ge çer sin

kah ve nin ö nün de

ge lir ge çer sin

la van ta lı ko ku la rı da

sü rer tü ter sin ya be ni a lır

ya vaz ge çer sin ya be ni de a lır

1

Şekil.3.3.4."Kahvenin Önünden Gelir Geçersin" adlı eserde Rıza Konyalı'nın sesinin tınladığı yerde yazılmış notası

- Kahvenin Önünden Gelir Geçersin -

ya vaz ge çer sin

me me dim me me dim de

öl dü me lin den

bir ga deh te gön der de

ki bar e lin den

kah ve nin önün den at la ya ma dım

kah ve nin önün den

at la ya ma dım dö kül dü cep ha nem a nam da

Şekil.3.3.5."Kahvenin Önünden Gelir Geçersin" adlı eserde Rıza Konyalı'nın sesinin tınladığı yerde yazılmış notası, sayfa 2

- Kahvenin Önünden Gelir Geçersin -

top la ya ma dım o ya re mek tup yaz dım

yol la ya ma dım o ya re mek tup yaz dım

yol la ya ma dım

me me dım me me dım de

öl düm e lin den

bir ga deh te gön der de

ki bar e lin den

Şekil.3.3.6."Kahvenin Önünden Gelir Geçersin" adlı eserde Rıza Konyalı'nın sesinin tınladığı yerde yazılmış notası sayfa 3

### 3.4. Eremedim Vefasına Dünyanın

Rıza Konyalı'nın ustalıkla icra ettiği, Konya'nın en önemli eserlerinden birisi de "Eremedim Vefasına Dünyanın"dır. Eserin diktesinde dikkate alınan kaydı Rıza Konyalı ile görüşmemiz sırasında elde edilmiştir. TRT repertuarında yer alan eserin notasında isminin "Eremedim Mefasına Dünyanın" olarak yazılmasına rağmen, Rıza Konyalı'nın vermiş olduğu kayıtlarda eserin "Eremedim Vefasına Dünyanın" şeklinde olduğu tespit edilmiştir. Bu eserin kayda alındığı tarih, kendisi tarafından tam olarak hatırlanamamış ve bu nedenle kayıt tarihi belirtilememiştir.

THM repertuar arşivlerinde bulunan şekil: 3.4.3 ve 4. deki notaya alınmış ezgi, bütün eserlerde olduğu gibi burada da ikinci çizgide sol anahtarı kullanılarak yazıldığı görülmektedir. Ayrıca eserin TRT repertuarında ikinci aralığa yazılan la notasında karar verildiği görülmektedir. Ancak elimizdeki kayıttan yola çıktığımızda TRT arşivindeki notada yazılanın aksine, Rıza Konyalı'nın bu eserde kullanmış olduğu karar sesinin mi notası olduğu yapmış olduğumuz ölçümlerde anlaşılmaktadır. Rıza Konyalı'nın eseri seslendirdiği aralığın notaya bu bağlamda aktarılmasının en doğru yolunun dördüncü çizgi üzerine yazılan fa anahtarının kullanılması olduğu anlaşılmıştır. Ayrıca, mi notasında karar verecek şekilde yapılacak dikte bize Konyalı'nın eserde sesini kullandığı aralığı ortaya koyacaktır. Bu şartlarda kullanılmış olan değiştirme işaretlerinde oluşan dizisi itibariyle farklılıklar göstermiştir. (Bkz. Şekil.3.4.1 ve 2)



Şekil.3.4.1.Eremedim Vefasına Dünyanın TRT notasına göre dizi ve değiştirme işaretleri



Şekil.3.4.2.Eremedim Vefasına Dünyanın eserinde ölçümlerimize göre dizi ve değiştirme işaretleri

TRT repertuar arşivine göre bu şekil: 3.1.3. deki eserin zamanı "2/4" şeklinde belirlenmiştir. Ancak Rıza Konyalı'nın eser içinde "3/4" zamanını kullandığı tespit edilmiş ve bu tespit nota yazımız içinde eser üzerinde gerekli yerde gösterilmiştir. Eserin TRT repertuarındaki belgesinde ortaya koyulmamış hızının da değerlendirmesi yapılarak dikte edilmiştir.(Bkz.Şekil.3.4.5, 6, 7. ve 8.)

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI  
T H M REPERTUAR SIRA No: 100  
İNCELEME TARİHİ : 14.02.2022

DERLEYEN

YÖRESİ  
KONYA - Aksaray

DERLEME TARİHİ

KİMDEN ALINDIĞI  
ALİ SANDAL - MEHMET BAŞARAN

## EREMEDİM MEFASINA DÜNYANIN

SÜRESİ: ♩ = 82

NOTAYA ALAN

E RE BEY LE ... R ME BE ... S Dİ ... M ME FA ME RA  
SI KI NA CİN DÜN YA Nİ TA Zİ  
A MA NAM MA NAM MA NAM MAN YA ...  
R DÜN YA NİN DÜN YA NİN DA TA Zİ  
LEY LİM LEY LİM YAN DIM YAN DIM YA ... R

Şekil.3.4.3.Eremedim Vefasına Dünyanın TRT notası 1

( Sahife - 2 )

The image shows a musical score for a song. It consists of eight staves of music, each with a treble clef and a key signature of one sharp (F#). The lyrics are written below the notes. The first staff has the lyrics 'DÜN YA NİN TA Zİ Yİ'. The second staff has no lyrics. The third staff has no lyrics. The fourth staff has the lyrics 'BÜL BÜ L KO N MU S SA RA KA DI R ME V LA M BOY LE'. The fifth staff has the lyrics 'YI YA Z NA MIS KON YA ZI NI Yİ'. The sixth staff has the lyrics 'N A MA NAM MA NAM MA NIM MAN YA'. The seventh staff has the lyrics 'R KON YA ZI NİN KON YA ZI NİN DA Yİ DA DA'. The eighth staff has the lyrics 'LEY LİM LEY LİM YAN DIM YAN DIM YA R'. There are some double lines under the lyrics in the sixth and eighth staves, possibly indicating a specific pronunciation or a musical nuance.

Şekil.3.4.4.Eremedim Vefasına Dünyanın TRT notası 2

## Eremedim Vefasına Dünyanın

♩ = 86

e re  
me dim  
ve fa sı na  
dün ya nın a nam a nam  
yar dün ya nın  
dün ya nın da yan dım a nam a nam a nam

1

Şekil.3.4.5."Eremedim Vefasına Dünyanın" adlı eserde Rıza Konyalı'nın sesinin tınladığı yerde yazılmış notası

- Eremedim Vefasına Dünyanın -

yar dün ya nın  
bül bül kon muş  
sa ra yı na  
a nam a nam a nam yar dün ya nın  
kon ya nın da yan dım a nam  
a nam a nam yar kon ya nın  
bey ler

Şekil.3.4.6."Eremedim Vefasına Dünyanın" adlı eserde Rıza Konyalı'nın sesinin tınladığı yerde yazılmış notası sayfa 2

Eremedim Vefasına Dünyanın

bes ler

me rak i çin

ta zı yı a nam a nam a nam a nam

yar ta zı yı ta zı yı da

yan dım a nam a nam a nam

yar ta zı yı ka dir

mev lam al nı mı za da böy le yaz mış

ya zı yı a nam a nam a nam a nam

3

Şekil.3.4.7."Eremedim Vefasına Dünyanın" adlı eserde Rıza Konyalı'nın sesinin tınladığı yerde yazılmış notası, sayfa 3

Eremedim Vefasına Dünyanın

The image shows a musical score in bass clef with a key signature of one sharp (F#). The score consists of three staves of music with lyrics written below the notes. The lyrics are: "yar ya zı yı ya zı yı da", "yan dım a nam a nam a nam", and "yar ya zı yı". The first staff has a fermata over the first two notes of the first measure. The second staff has a fermata over the first two notes of the first measure and a triplet of three notes in the final measure. The third staff has a fermata over the first two notes of the first measure.

yar ya zı yı ya zı yı da

yan dım a nam a nam a nam

yar ya zı yı

Şekil.3.4.8."Eremedim Vefasına Dünyanın" adlı eserde Rıza Konyalı'nın sesinin tınladığı yerde yazılmış notası, sayfa 4

### 3.5. Bir Taş Attım Alıca

Konya yöresinin icrası en zor eserlerinden biridir. Rıza Konyalı'nın icra ettiği bu eser Nida Tüfekçi tarafından TRT repertuarına kazandırılmıştır. Eserin diktesinde dikkate alınan kaydı, 15 Şubat 2013 tarihinde satışa çıkartılan Rıza Konyalı'nın "Yeniden" adlı albümündendir.

Yaptığımız incelemede eserin TRT repertuar arşivinde bulunan şekil: 3.5.3 ve 4. deki notasında sol anahtarları kullanılarak dördüncü çizgi yer alan re tonu karar ses olarak yazılmıştır. Yaptığımız değerlendirmede Rıza Konyalı'nın eserdeki ses tonunun la olduğu saptanmıştır. Aralıkların korunarak eseri Rıza Konyalı'nın okuduğu tonda yazmak için ikinci çizgiye yazılan sol anahtarında alt ikinci ek çizgiye yazılan la notası üzerine bir dizi kurmamız gerekmiştir. Bu sistem bize Rıza Konyalı'nın sesinin tonunu ortaya koyacaktır. Böylece eserdeki değiştirme işaretlerinde bazı değişiklikler ortaya çıkacaktır. ( Bkz. Şekil.3.5.1 ve 2)



Şekil.3.5.1. Bir Taş Attım Alıca TRT notasına göre dizi ve değiştirme işaretleri



Şekil.3.5.2. Bir Taş Attım Alıca eserinde ölçümlerimize göre dizi ve değiştirme işaretleri

TRT repertuar arşivinde bulunan şekil: 3.5.3 ve 4 deki yazılmış notasına göre eserin zamanı "4/4" şeklinde belirtilmiştir. Metronom açısından ise, dinlediğimiz kayıt doğrultusunda yeni bir ölçüm yapılarak eser üzerinde belirtilmiştir. (Bkz.Şekil.3.5.5, 6, 7, 8, 9 ve 10.)

TRT MÜZİK DAİRESİ YAYINLARI  
T.H.M. REPERTUAR SIRA No: 2462  
İNCELEME TARİHİ: 8 - 3 - 1984

DERLEYEN  
TRT İzmir Rad.

YÖRESİ  
KONYA

DERLEME TARİHİ

KİMDEN ALINDIĞI

## BİR TAŞ ATTIM ALICA

SÜRESİ:

NOTAYA ALAN  
Nida TÜFEKÇİ

Saz .....



HEY HEY HEY  
BİR TAŞ ATTIM ALICA E DA LI MA MA  
SU DE RE NİN A LI CA CI E DA LI MA MA  
AR MU DU  
NA MA NA MA NA MAN A MAN BİR KUŞ VU R DU M  
KI NA LI PA R A NAN BA BA N  
DE LI CE WAY WAY A MAN BİR KUS VU R DU M  
MA KU CU VAY VAY A MAN BİR KUS VU R DU M  
VARM I Y DI A NAN BA BA N  
DE LI CE VAY VAY VARM I Y DI  
YE Nİ LE BİR YA R SE V Dİ M E DA LI MAM  
ER GEN GE ZEN Gİ Z LA Rİ N A NAN BA BAN  
O L SA Y Dİ .. ..

Şekil.3.5.3.Bir Taş Attım Alıca TRT notası 1

BİR TAŞ ATTIM ALICA  
( Sayfa -2- )

MA NA MA NA MA NA MAH A MAN GÖZ LE RI  
MA NA MA NA MA NA MAH A MAN KA BU LO  
DA Z Ö RU CU VAY VAY US TA DA KI MI  
DA Z KOR MU Y DU VAY VAY US TA DA KI MI  
DI ŞE KE R O Ğ LA N BU GE CE DE GE LE N  
KI MI DI VAY VAY KI MI DI

— 1 —

HEY HEY HEY  
BİR TAŞ ATTIM ALICA ( Edelim aman aman aman aman )  
AMAN BİR KUS VURDUM DELİCE ( Vay vay )  
YENİLE BİR YAR SEVDİM ( Edelim aman aman aman aman )  
AMAN GÖZLERİ SÜRME LİCE ( Vay vay )

— 2 —

HEY HEY HEY  
ŞU DERENİN ALICI ( Edelim aman..... )  
AMAN KINALI PARMAK UCU ( Vay vay )  
ERGEN GEZEN GİZLİNİN ( Edelim aman..... )  
AMAN KABUL OLMAZ ORUCU ( Vay vay )

— 3 —

HEY HEY HEY  
ŞU DERENİN ARNUDU ( Edelim aman..... )  
AMAN ANAN BABAN VAR MIYDI ( Vay vay )  
ANAN BABAN OLSAYDI ( Edelim aman )  
AMAN BİZİ BURDA KÖR MUYDU ( Vay vay )

Şekil.3.5.4.Bir Taş Attım Alıca TRT notası 2

## Bir Taş Attım Alıca

♩ = 100

1. 2.

şu de re ni a lı cı

e da lı ma na ma na ma nam a nam

A man kı na lı par

ma ku cu gel gel

hay di gı na lı par

ma ku cu A nam er gen ge zen

Şekil.3.5.5."Bir Taş Attım Alıca" adlı eserde Rıza Konyalı'nın sesinin tınladığı yerde yazılmış notası

kız la rın e da lı ma na ma

na ma nam a nam

a man ka bul ol maz

o ru cu a man us tan da ki mi di

şe ke roğ lan

Ak şam da ge len ler ki mi di vay vay

o cak ta da sı la dur vay vay

1. dur 2. vay vay

2

Şekil.3.5.6."Bir Taş Attım Alıca" adlı eserde Rıza Konyalı'nın sesinin tınladığı yerde yazılmış notası, sayfa 2

şu de re ni u zu nu

e da lı ma na ma na ma nam a nam

A man kı ra ma dım

bu zu nu gel gel

hay di kı ra ma dım

bu zu nu gel gel al dım çer kez

kı zı nı e da lı ma na ma

na ma nam a nam

3

Şekil.3.5.7."Bir Taş Attım Alıca" adlı eserde Rıza Konyalı'nın sesinin tınladığı yerde yazılmış notası, sayfa 3

a nam çe ke me dim

na zı nı a man us tan da ki mi di

şe ke roğ lan

Ak şam da ge len ler ki mi di vay vay

o cak ta da sı la dur vay vay

şu de re nin ar mu du

e da lı ma na ma na ma nam a nam

4

Şekil.3.5.8."Bir Taş Attım Alıca" adlı eserde Rıza Konyalı'nın sesinin tınladığı yerde yazılmış notası, sayfa 4

A man a nan ba ban

var mıy dı gel gel

hay di a nan ba ban

var mıy dı gel gel a nan ba ban

ol say dı e da lı ma na ma

na ma nam a nam

hay di bi zi bur da

kor muy du gel gel

5

Şekil.3.5.9."Bir Taş Attım Alıca" adlı eserde Rıza Konyalı'nın sesinin tınladığı yerde yazılmış notası, sayfa 5

us tan da ki mi di

şe ke roğ lan

Ak şam da ge len ler ki mi di vay vay

o cak ta da sı la dur vay vay

Şekil.3.5.10."Bir Taş Attım Alıca" adlı eserde Rıza Konyalı'nın sesinin tınladığı yerde yazılmış notası, sayfa 6

## SONUÇ

Seslendirilen Konya yöresi Türk Halk Müziği eserleri, tınladıkları noktalarda detaylı bir şekilde notaya alınmış ve Rıza Konyalı özelinde işlenmiştir. Bu durum incelenen eserleri, Konyalı'nın icra ettiği şekilde kağıt üzerine aktarılmasını sağlarken, zaman içerisinde eserin deformasyona uğramasının kısmen önüne geçilmiştir.

Çalışmanın genelinde yapılan tespitlere göre, Rıza Konyalı'nın kendine has bir sese sahip olduğu anlaşılmıştır. Kullanmış olduğu tonlar onu en iyi ifade edebileceğimiz temel seslere göre kaliteli bariton ses sınırları içerisinde değerlendirmemize sebep olmuştur.

Rıza Konyalı'nın icrasına göre, mevcut arşivlerde yer alan beş ezginin tınladıkları ses sahaları ve karar sesleri tespit edilerek şu şekilde sonuçlar belirlenmiştir.

“Aslan Mustafa” ikinci çizgideki sol anahtarına göre la karar perdesinde yazılmışken, si karar perdesinde bariton seste tınladığı tespit edilmiştir. Eser erkek sesi icrası olduğu için normalde fa anahtarı kullanılması gerekmektedir. Ancak fa anahtarı kullanıldığında notalar için çok fazla ek çizgi çizilmesi gerekeceği için sol anahtarı kullanılarak daha okunaklı hale getirilmiştir. Sol anahtarındaki bu yazım şekli normalde bayan seslerinde alto seslerin yazılması için kullanılmaktadır. Sanatçı burada bariton özelliğinin tiz sınırlarına göre bir icrada bulunmuştur.

“Bizim Evde Şeker Lokum Badem Var” ikinci çizgideki sol anahtarına göre si karar perdesinde yazılmışken, dördüncü çizgideki fa anahtarına göre fa# karar perdesinde tınladığı tespit edilmiştir. Bu eserde erkek seslerinin yazımında kullanılan fa anahtarı ile yazım yapılmıştır. Sanatçı burada bariton özellikle icrada bulunmuştur.

“Kahvenin Önünden Gelir Geçersin” ikinci çizgideki sol anahtarına göre la karar perdesinde yazılmışken, dördüncü çizgideki fa anahtarına göre fa karar perdesinde tınladığı tespit edilmiştir. Eserde erkek seslerinin yazımında da kullanılan fa anahtarı baz alınmıştır. Sanatçı burada bariton özelliğe sahip bir icra sergilemiştir.

“Eremedim Vefasına Dünyanın” ikinci çizgideki sol anahtarına göre la karar perdesinde yazılmışken, dördüncü çizgideki fa anahtarına göre mi karar perdesinde tınladığı tespit edilmiştir. Eser yazımında fa anahtarı kullanılmıştır. Sanatçının bariton özelliği ortaya koyulmuştur.

“Bir Taş Attım Alıca” ikinci çizgideki sol anahtarına göre re karar perdesinde yazılmışken, la karar perdesinde tınladığı tespit edilmiştir. Eser erkek sesiyle icra edildiği için normalde fa anahtarıyla yazılması gerekmektedir. Ancak eser fa anahtarında yazıldığı takdirde çok fazla ek çizgi kullanılması gerekeceği için okumak zorlaşacaktır. Bundan dolayı normalde bayan ses aralıklarında alto ses karakteri yazımında kullanılan sol anahtarı kullanılmıştır. Böylece eser okunabilirlik açısından

daha toplu bir görüntüye girmiştir. Eserde sanatçı bariton ses sahasının tiz sınırlarında icra yapmıştır.

Rıza Konyalı'nın seslendirdiği beş eserden üçü olan “2/4'lük Aslan Mustafa”, “4/4'lük Bizim Evde Şeker Lokum Badem Var” ve “9/8'lik Kahvenin Önünden Gelir Geçersin” adlı eserler mevcut arşivlere göre, usul bakımından aynı olduğu tespit edilmiştir. Mevcut arşivlere göre diğer iki eserlerden “Eremedim Vefasına Dünyanın” 2/4'lük usul ile yazılmış olmasına rağmen, tarafımızca yapılan incelemede, eser içinde altı ölçünün 3/4'lük usulle icra edildiği tespit edilmiştir. “Bir Taş Attım Alıca” adlı eserde ise, mevcut arşivlerde 4/4'lük usulle yazılmış olmasına rağmen, eser içerisinde üç ölçünün 5/4'lük usulle icra edildiği tespit edilmiştir.

Eserlerin metronom açısından değerlendirilmesi sonucunda, “Aslan Mustafa” adlı ezginin metronom sayısı gösterilmezken  $\downarrow = 90$  olduğu, “Bizim Evde Şeker Lokum Badem Var” adlı ezginin  $\downarrow = 84$  olarak belirtilmişken  $\downarrow = 100$  olduğu, “Kahvenin Önünden Gelir Geçersin” adlı ezginin metronom sayısı gösterilmezken  $\downarrow = 87$  olduğu, “Eremedim Vefasına Dünyanın” adlı ezginin  $\downarrow = 82$  olarak belirtilmişken  $\downarrow = 86$  olduğu ve “Bir Taş Attım Alıca” adlı ezginin metronomu belirtilmezken  $\downarrow = 100$  olduğu mevcut arşivlerle yapılan karşılaştırmalarımıza göre tespit edilmiştir.

Halk müziği eserlerini notaya alırken, bir anlamda kaynak kişinin ses özelliklerine göre yapılacak tespitleri, stüdyo ortamında uyguladığımız yöntemlerle, bilimsel olarak belgelemek mümkün olabilir. İncelememize konu olan Rıza Konyalı'nın da bu bağlamda ses karakterleri stüdyo ortamında akort cihazları ile tespit edilerek ortaya konmuştur. Bu araştırma, halk müziğimizin geneline yayıldığında kaynak kişiler açısından daha fazla bilgi ve önem kazanması muhtemeldir.

Araştırmamızda ortaya koyduğumuz sistem, uluslararası müzik camiasında Türk Halk Müziği eserlerinin daha rahat bir şekilde anlaşılmasını mümkün kılabilir. Mevcut sistem, başta eserlerin tonu olmak üzere birçok bilinmeyenlerini açıklığa kavuşturabilir. Bu doğrultuda uluslararası müzik camiasında Türk Halk Müziği eserlerinin icrası daha sık bir şekilde araştırılmalıdır.

Usta çırak ilişkisine dayalı eğitim sisteminin çağın hızına yetişemediği günümüzün aksine, eserleri daha detaylı bir halde yazmak, eğitimin daha sistemli işlenmesini sağlayabilir.

Zaman içerisinde elektronik ortamda alınan ses kayıtları bozulmaktadır ve kaynak kişilere ulaşamayabilir. Dolayısıyla eserlerin repertuara işlenirken doğru bir şekilde yazılması eserin daha nitelikli bir şekilde gelecek yıllara aktarılmasını sağlayacaktır. Bu durum eserin notasının bilimsel anlamda daha kıymetli bir belge olarak kabul edilmesini sağlayabilir.

Mevcut notalar üzerinde tecrübe sahibi olamamış eğitimciler bu eserleri işlerken muhakkak hataya düşeceklerdir. Çünkü eser üzerinde detaylı bir dikte yapılmadığı için eksik noktalar olacaktır. Ancak detaylı bir şekilde dikte edilmiş

eserler herhangi bir eğitimci tarafından aktarılmaya çalışıldığında doğruya en yakın şekilde aktarılabilir.

Ses icracısı yönünden incelediğimiz bu çalışma, enstrümanı olan bağlama çalgısı çalım tekniği ve notasyonu dikkate alınmamıştır. Ancak THM çalgılarının gerek sözlü esere eşlikleri içinde gerekse sözsüz eserlerin icrasında benzer problemler mevcuttur. Bunun için THM çalgılarına yönelik bilimsel ve uluslararası nitelikte uyum gösteren ilgili çalışmalar da geliştirilebilir. Bu bağlamda, Türk Halk Müziği'nde kullanılan enstrümanların da kendilerine özel bir nota yazım sistemi bulunmamaktadır. Yaptığımız araştırmada bu durum dikkatimizi çeken bir başka husustur. Bu çalışmamız örnek alındığında, enstrüman nota sistemi anlamında da ışık tutabilir. Bu sayede çalışmamızla elde edilen benzer avantajlar sağlanabilir.

Bilimsel bir belge oluşturmak için eserleri olduğu gibi aktarmanın bir tercih değil, bir sorumluluk olduğu söylenebilir. Çünkü, Türk Halk Müziği eserleri otantik yapıyı koruyarak aktarılması gereken ve bunu hak eden, halkın bir müziğidir.



## **KAYNAKLAR**

Arafat, Z. (2008) *Bağlama Düzeni Metodu*, İstanbul: Nota Yayıncılık

Baykara, Ü. (2015) *Otantik İcra Geleneğine Göre Erzurumlu Raci Alkır'ın Seslendirdiği Beş Ezginin Tınladığı Anahtar Üzerinde Dikte Ve Karşılaştırılması*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi İstanbul: Haliç Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Cevanşir, B. ve Gürel, G. (1982). *Foniatrı Sesin Oluşumu, Bozuklukları ve korunmasında Temel İlkeler*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi Yayınları

Küçükbezirici, S. (2013) *Konya Folkloru*. Konya: Kültür A. Ş.

Özdemir, N. (2008), *Medya Kültür ve Edebiyat*. Ankara: Geleneksel Yayıncılık.

Öztürk A. O. (2007) *Konya Halk Müziği*. İstanbul: Ötüken Neşriyat.

Sun, M. (2012) *Solfej 1*, Ankara: Sun Yayınevi.

Tokel, B. B. (2012). *Türküler Kalır*. İstanbul: Kapı Yayınları.

Yener, S. (2002) *Liseler İçin MÜZİK*, Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.

## **Elektronik Makale ve Yayınlar**

Alpyılmaz, E. (2012).

*Yerelden Ulusala Taşınan Müzik Belleği ve Yurttan Sesler*. Millî Folklor, Sayı: 96, Yıl: 24, 86 - 87. Erişim Tarihi: 04 Ocak 2016 <http://millifolklor.com/>

## **Kişisel Görüşmeler**

Konyalı, E. (2016) *Rıza Konyalı'nın Sanatçı Kişiliği* [Kişisel Görüşme]. Konya.

Konyalı, R. (2016) *Konya da Geleneksel İcra ve Tavrı Özellikleri* [Kişisel Görüşme]. İzmir.

## **CD ve Kaset**

Konyalı, R. (2013). *Yeniden* [Kaset]. Türkiye. Çetiner Müzik

Konyalı, R. (1970). *7'den 70'e* [Kaset]. Türkiye. Coşkun Plak.

## **TV Programlar**

Ertürk, M. (2004) *Dem Bu Dem Programı* {TV Programı}. TRT Yapım. Türkiye: Türkiye Radyo Televizyon Kurumu.

## **Radyo Programı**

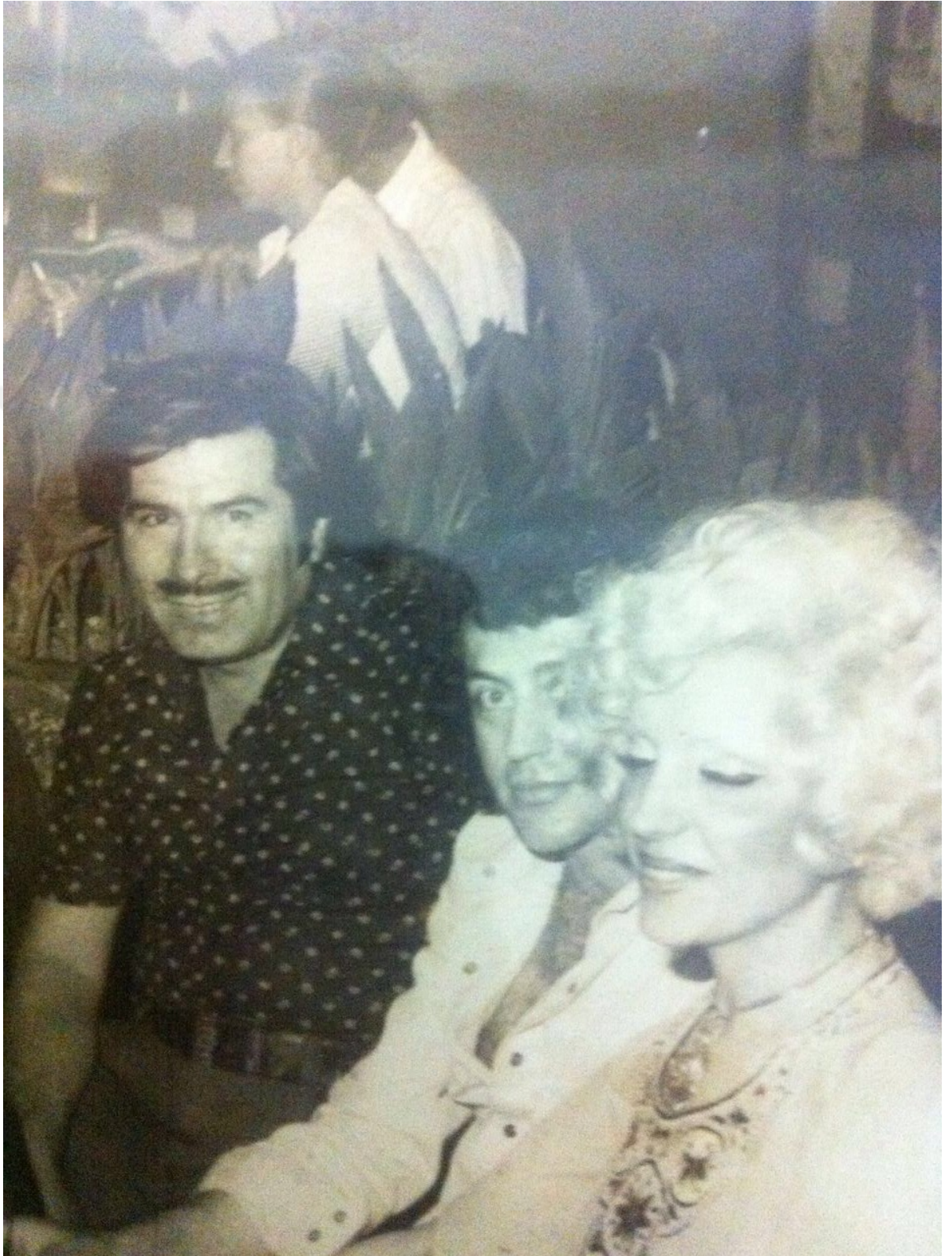
Kozanoğlu, C. (1988), *Radyo Hatıralarım* [Radyo Programı]. TRT İstanbul: Türkiye Radyo Televizyon Kurumu.



## **EKLER**



**EK 1:**



**EK 2:**



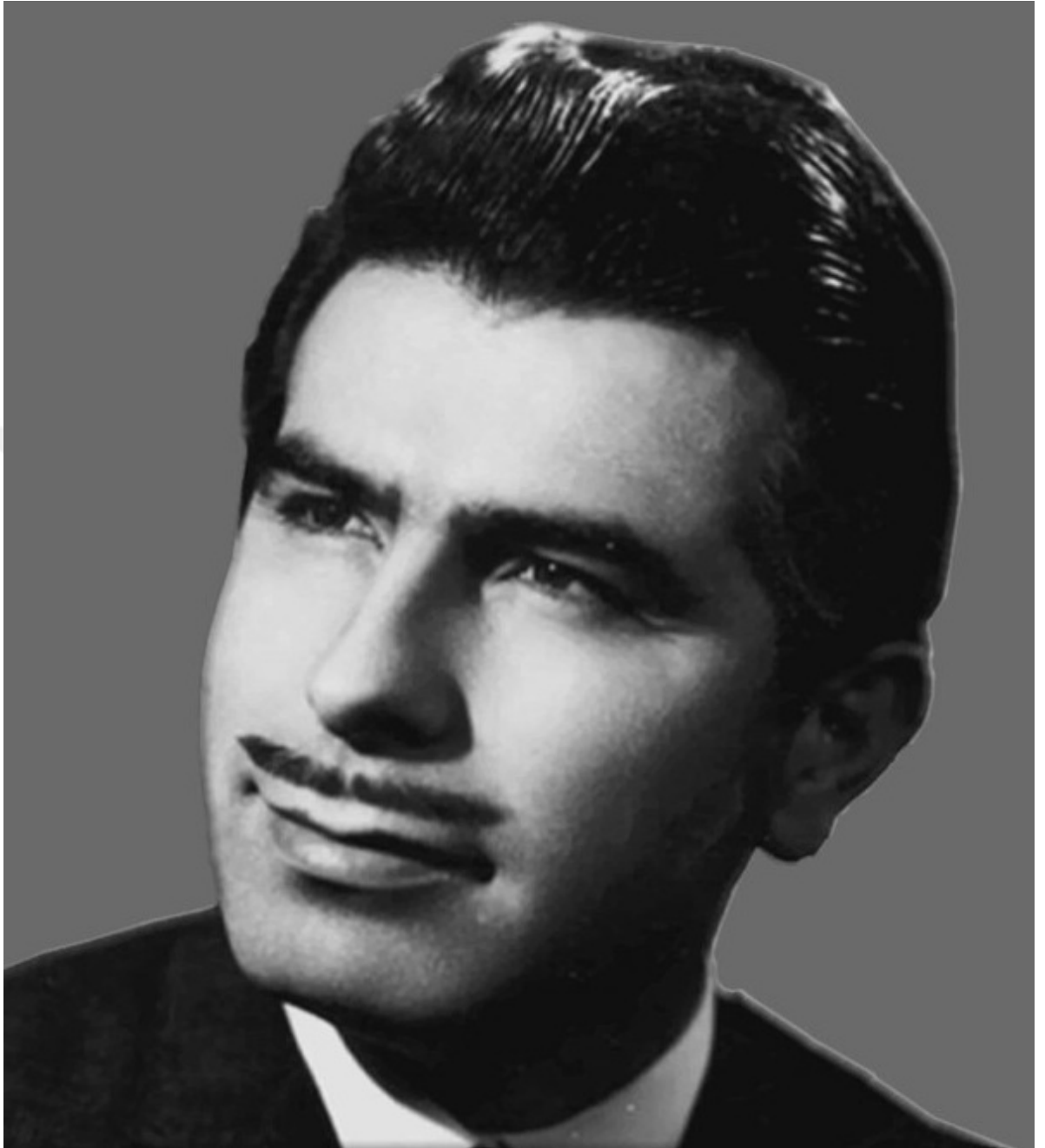
**EK 3:**



**EK 4:**



**EK 5:**



**EK 6:**



EK 7:

**COSKUN**  
PLAK - FILM

**HILMI**  
**COSKUN**  
SUNAR

Plakları kapışılan bir sanatçı

**RIZA KONYALI**



**1.053**

- Fazla zenginleme
- Aç bir teneke daha

**1.052**

- İnan kahrından içerim
- İki elin kanda olsa haber sal geleyim

İSTANBUL Doğuş Hamı Tel : 27 28 57  
ANKARA : Modern Çarşı Tel : 10 68 46  
İZMİR : Fevzipaşa Bulvarı No: 148 Tel: 34 646

**EK 8:**



## ÖZGEÇMİŞ

1980 yılında İstanbul'da doğdu. İlkokul eğitimini Osmanpaşa İlköğretim Okulu'nda tamamladı. Bu dönemde bağlama ile tanıştı. Ortaokul ve lise öğrenimini Mehmet Niyazi Altuğ Lisesi'nde okudu. 1989 -1994 yılları arasında Yavuz Top Halk Müziği Eğitim Merkezi'nde Müslüm Akdemir nezaretinde solfej ve bağlama derslerine başladı. Beraberinde uzun yıllar Naci Düzel ve Yavuz Top'tan "bağlamada tavırlar" üzerine eğitim aldı. 1998 yılında İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Müziği Devlet Konservatuarı'nı kazandı. 2001-2003 yılları arasında TRT İstanbul Radyosu'nda sözleşmeli bağlama sanatçısı olarak görev yaptı. Çeşitli televizyon programında saz icra ederken çeşitli kurumlarda bilgi birikimini yeni nesillere aktarmaya devam etti. Gerek öğrencilik, gerekse profesyonel müzik hayatı boyunca Yrd. Doç. Dr. Müslüm Akdemir, Yavuz Top, Naci Düzel, Yücel Paşmakçı, Tuncer İnan, Ömer Şan, Turan Engin, Aysun Gültekin, Ümit Tokcan, Erol Köker, Hüsamettin Subaşı, Cengiz Özkan, Mehmet Erenler, Metin Özülkü ve Tarık Sezer gibi değerli birçok hocaların bilgi birikimlerinden yararlandı. Sanatçı halen çeşitli projelere bağlaması ile katkı sağlamaktadır.